

انجمن مددکاران اجتماعی ایران برگزار می کند:
بیست و سومین نشست گفتگوی اجتماعی

آمایش سرزمین و توسعه حرفه مددکاری اجتماعی

(به همراه مروری بر سند آمایش سرزمین)

Spatial Planning and Development of Social Work Profession

سخنران اصلی: دکتر حبیب جباری

(جامعه شناس و معاون امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور)

سخنران اصلی: دکتر هدایت الله درویشی

(عضو هیات علمی دانشگاه تبریز و کارشناس حوزه آمایش سرزمین)

دبیر نشست: دکتر عباسعلی یزدانی

عضو هیات مدیره انجمن مددکاران اجتماعی ایران

پنجشنبه

۲۵ خرداد ۱۴۰۳

ساعت ۱۶ لغایت ۱۹

*** با حضور جمعی از استادان و کارشناسان برجسته مددکاری اجتماعی کشور**

تهران، خیابان نجات الهی خانه اندیشمندان علوم انسانی سالن خیام
(پخش همزمان به صورت آنلاین در بستر اسکای رووم)

آمایش سرزمین و توسعه حرفه مددکاری اجتماعی (نسبت و مساعدت)

تدوین و ارائه:

حبیب جباری - همکار دانشگاه و معاون امور
هدایت درویشی - عضو هیات علمی دانشگاه و همکار
سازمان

امور آمایش سرزمین و توسعه منطقه ای
سازمان برنامه و بودجه کشور
۲۱ تیر ماه ۱۴۰۳

- Within economics, **spatial perspectives** •
- have led to better modeling of human/environment **interaction**, better
 - understanding of spatial dynamics,
 - and **new thinking** about the relationships between micro elements and macro outcomes.
 - **Dawn Parker**
 - Center for Social Complexity George Mason University

مقدمه، رویکرد به توسعه

مفهوم توسعه

- زاکس در تعریف توسعه می گوید: « مفهوم توسعه در کانون نظام معنایی قرار دارد که از قدرت شگفت انگیزی برخوردار است. به طور معمول «توسعه به معنای فرایندی است که طی آن قابلیت ها یا توانایی های بالقوه یک امر یا موجود زنده تحقق یافته و آن امر یا موجود زنده به حالت طبیعی و کامل خود درآید (زاکس، ۱۳۷۷: ۱۶، به نقل از عنبری، ۱۳۸۴: ۲۲).
- همچنین آمارتیا سن معتقد است: «توسعه مستلزم رفع موانع آزادی هاست. فقر و ظلم، فرصت های ناچیز اقتصادی و محرومیت نظام مند اجتماعی، غفلت از تسهیلات عمومی و عدم مدارا و افراط حکومت های سرکوبگر می باشد» (سن، ۱۳۸۱: ۱۹).

مفهوم توسعه:

توسعه، فرایند افزایش ظرفیت جمعی برای پاسخگوئی به نیازهای اجتماع در جهت ارزش های آن اجتماع است.

- توسعه تنها تحولی اقتصادی و تحرکی دولتی نیست؛
- بلکه تحولی اجتماعی و تحرکی مردمی است.
- توسعه با مردم و نه با تولید کالا شروع می شود.

توسعه باید انتخاب انسان ها را گسترش دهد؛ **فرصت های برابر**، کارائی بیشتر، عدالت فراگیر و محیط زیستی پایدار به بار آورد.

توسعه

توانمند سازی
فزاینده افراد
(خانواده، اجتماع و
جامعه)

اداره
امور

ایجاد
محیط مناسب
سرمایه گذاری

توسعه اجتماعی

رشد اقتصادی

رشد فراگیر

رویکرد به توسعه (approach to development)

توسعه یعنی ؛ **فرایند** ارتقاء **شان** ، **منزلت** ، **مشارکت** ، **توانمندی** و **کیفیت** **زندگی** و **قدرت** **یابی** انسان ها و **اجتماعات** انسانی در **پهنه** **سرزمین** به **شیوه** **ای** **فراگیر** و **پایدار** و **تاب آور**

✓ ارتقاء **شان** و **مشارکت** انسانی در **پهنه** **سرزمین** (از **سطح** **محلی** تا **ملی**)

✓ توسعه از **یک** **طرف** با **خلق** **ثروت** **آمیخته** است که **رشد** **اقتصادمحلی** - **ملی**

نمودی از آن می باشد و از **جانب** **دیگر** با **قدرت** **یابی** **افراد**، **اجتماعات** و

سکونتگاههای **انسانی**

✓ توسعه ای **پایدار** است که در **عین** **تولید** و **انباشت** **ثروت** برای **کلیت** و **تک**

تک **آحاد** **جامعه** در **فضای** **سرزمینی**، به **اقتصاد** و **اجتماع** و **محیط** **مقاوم** و

تاب آور **منجر** **گردد**.

✓ توسعه ای که **عدالت** **سرزمینی** و **منطقه** ای ، **بین** **نسلی** و **درون** **نسلی** و

عدالت **اجتماعی** را **محقق** **سازد**.

قدرت یابی اجتماعات انسانی (community empowerment)

- با این رویکرد به توسعه ، قدرت یابی اجتماعات انسانی یکی از ارزش ها و اهداف ذاتی برنامه ها ، مداخلات توسعه ای محسوب می شود و در مقابل بی قدرتی اجتماعات انسانی به معنای ناکارآمدی و شکست توسعه قلمداد خواهد شد.

- اجتماع قدرتمند ، یعنی اجتماع مقاوم (resistance community) و اجتماع تاب آور (resilience community) و اجتماع پاینده
- قدرت یابی اجتماع یعنی آمادگی و توانمندشدن اجتماعات انسانی برای مدیریت مخاطرات طبیعی ، اجتماعی و اقتصادی در سطح اجتماع محلی

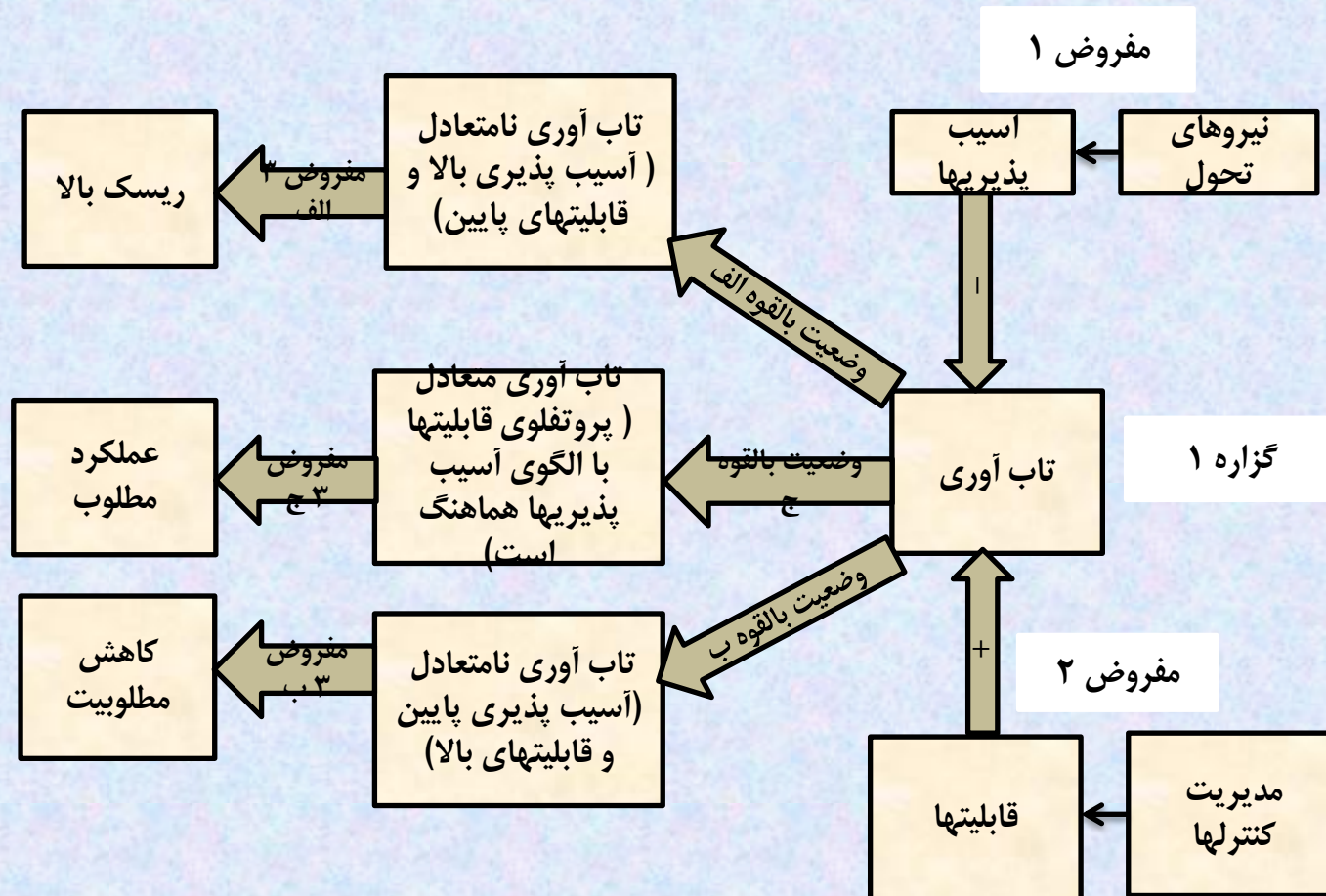
فرایند قدرت یابی اجتماعات انسانی (community empowerment process)

- قدرت یابی اجتماعات انسانی فرایندی است که در آن نظریه برابری و روش برابری در سایه بینش انتقادی و رویکرد نقادانه و نیز حرکت جمعی برای تحول شکل میگیرد.

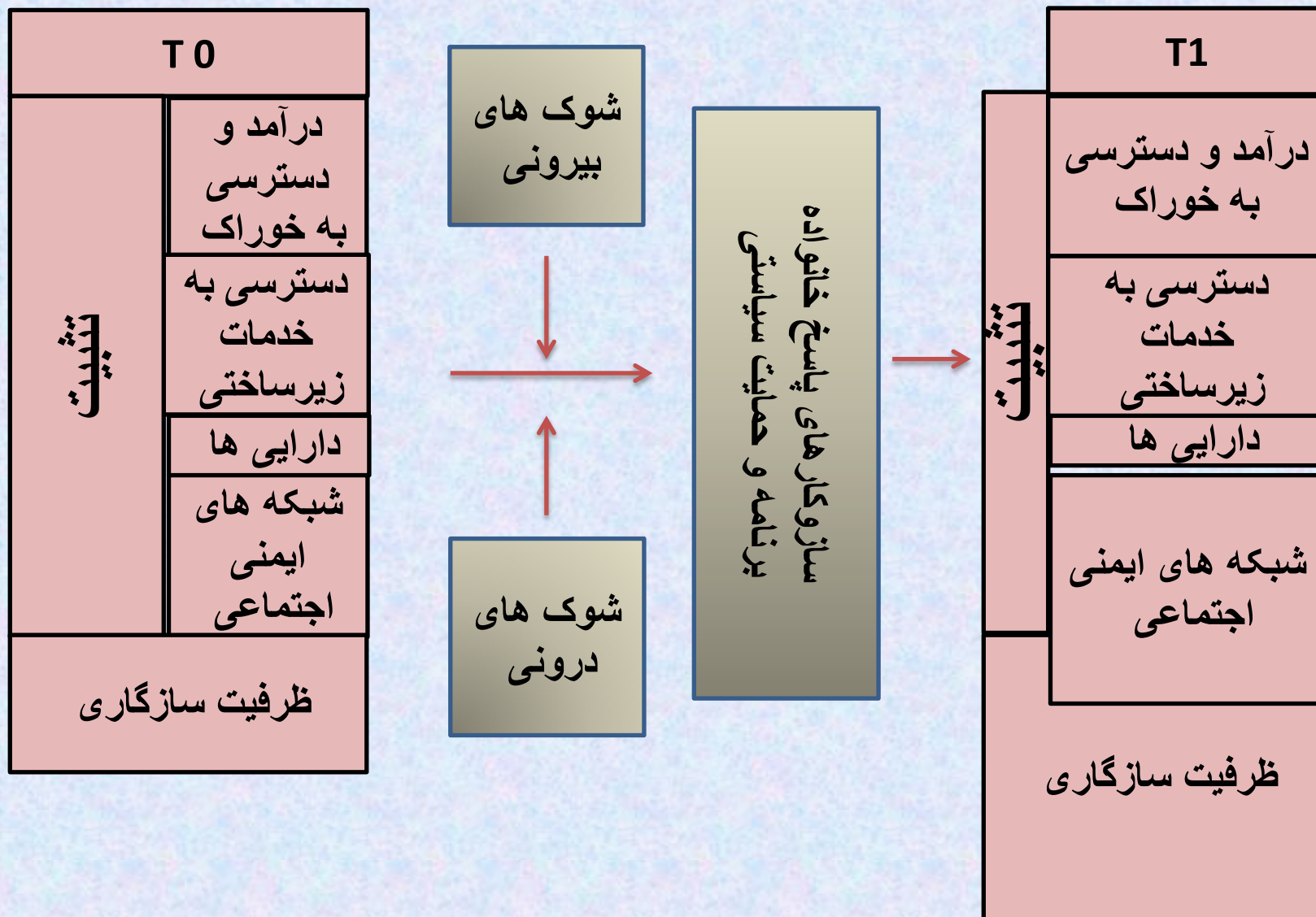
- روش نقادانه سرآغازی است برای پیوستن دانایی به قدرت
- اجتماع بستری است هم برای بی قدرتی و هم قدرت یابی
انسان ها در نبود بینش انتقادی و خواست و اقدام جمعی برای
تحول اجتماع به سوی بی قدرتی، ناتوانی ، فقر و آسیب پذیری
سوق خواهد یافت.

تاب آوری

تاب آوری نه تنها افزایش قدرت تحمل و سازگاری فرد در برخورد با مشکل، بلکه مهم تر از آن حفظ سلامت روانی و حتی ارتقای آن است. تاب آوری افراد را توانمند می سازد تا با دشواری ها و ناملایمات زندگی و شغلی رو به رو شوند، بدون اینکه آسیب ببینند و حتی از این موقعیت ها برای شکوفایی و رشد شخصیت خود استفاده کنند.

چارچوب تاب آوری فائو

- ❑ دسترسی پایدار به فرصت های اقتصادی اجتماعی برای طیف وسیعی از مردم در یک منطقه یا کشور در عین حمایت از اقشار آسیب پذیر و رعایت عدالت و انصاف
- ❑ از یک سو همه افراد باید در فرایند رشد هم در مقام تصمیم گیری و هم در مقام عمل باید مشارکت داشته باشند. از سوی دیگر همه افراد باید به طور مساوی از منافع رشد بهره مند شوند
- ❑ رشد اقتصادی پایدار و با ثبات
- ❑ کاهش فقر و نابرابری در توزیع درآمدها
- ❑ بهبود دسترسی به آموزش و خدمات بهداشتی
- ❑ فرصت های اشتغال مولد
- ❑ کمینه حمایت اجتماعی برای تمامی شهروندان
- ❑ توجه به زنجیره ارزش

شکل: تقویت متقابل ارتباطات سیاسی و توانمندسازی اجتماعی و زمینه‌های توانمندسازی اقتصادی پیش برنده رشد فقرزدا

اقتصادی	سیاسی	اجتماعی
دسترسی داشتن و کنترل دارایی‌های موثر	نماینده‌گی سیاسی	شمولیت (فراگیر)، بدون تبعیض
پرداخت شایسته و کار بدون پرداخت	فعالیت جمعی برای تغییر اطلاعات حیاتی از موقعیت اقتصادی، اجتماعی و هرکس سیاسی	
دسترسی عادلانه به بازارهای سرمایه و محصول		توانایی‌های انسان (سلامت، آموزش و...)

ابعاد پایداری توسعه

ابعاد	اکولوژیکی	اقتصادی	اجتماعی	فرهنگی
مشخصه	- محیط زیست سالم برای انسان‌ها - استفاده منطقی از منابع طبیعی تجدیدپذیر - محافظت از منابع طبیعی تجدیدناپذیر - یکپارچگی اکوسیستم: ظرفیت تحمل، تنوع زیستی و... - کاهش حجم ضایعات، آلودگی‌ها و بازیافت آنها و...	- اشتغال رسمی - رشد - عدالت - کارایی - ثبات	- آموزش - امنیت - مشارکت - برابری فرصت‌ها - توانمندسازی - توسعه نهادی	- مناسبات انسان با طبیعت - نگرش‌ها و باورها در خصوص - ارتباط با حفظ محیط زیست - پاسداری از ارزش‌ها و...

منبع: کاظمی محمدی، ۱۳۷۸، ۳۶-۳۹

توسعه پایدار : برآوردن نیازهای نسل حاضر
بدون در مضيقه قراردادن
توانايي نسل هاي آينده براي برآوردن نيازهاي شان

پايداري
فضايي و نهادي

پايداري
زيست محيطي

پايداري
اقتصادي

پايداري
اجتماعي

توسعه پایدار اجتماعی

پایداری اجتماعی

پایداری
اجتماعات انسانی

سرمایه اجتماعی /
انسجام و یکپارچگی اجتماعی /
جذب اجتماعی در مقابل طرد اجتماعی

برابری
اجتماعی

در دسترسی و
برخورداری از
خدمات ، تسهیلات،
منابع و فرصت ها

توسعه پایدار اجتماعی

دسترسی به خدمات و تسهیلات اجتماعی

...

دسترسی و
برخورداری
از بیمه های
اجتماعی

دسترسی
به
حمل و نقل
عمومی

دسترسی به
مسکن
مناسب

دسترسی
به
بهداشت

دسترسی
به
آموزش

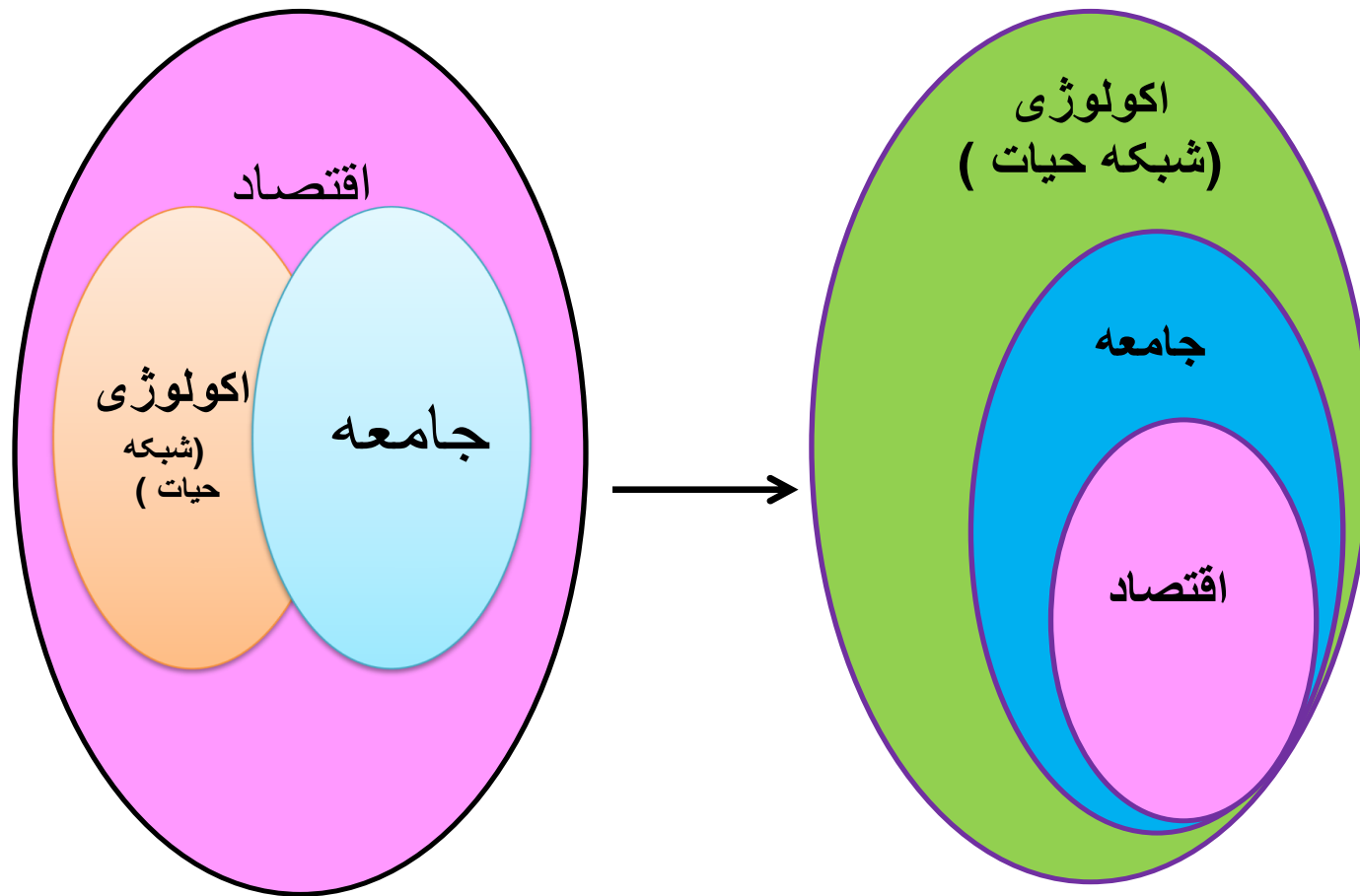
دسترسی
به
فرصت های
شغلی

توسعه پایدار اجتماعی

پایداری اجتماعات انسانی

گذر از جامعه مبتنی بر اقتصاد به جامعه اکولوژیکی

تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی (۱)

- نخستین تغییر گذر از جامعه مبتنی بر اقتصاد (غلبه و سیطره اقتصاد) به جامعه اکولوژیکی بوده است. در حالیکه در رویکرد ماقبل پایداری ، جامعه و اکولوژی در خدمت اقتصاد و توسعه اقتصادی بوده و نسبت به آن پسماند محسوب می شدند و بنابر این در سیاستگذاری و اقدامات عملی قربانی شدن آنها محلی از اعراب نداشت. در رویکرد پایداری، اقتصاد وابسته به جامعه و و هر دو وابسته به شبکه حیات می باشند و تعامل پایدار با اکولوژی، رکن اساسی در تصمیمات و عملکرد اقتصادی است.

تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی (۲)

- اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی با گذر از نگرش های سنتی به توسعه دوجندان شده است . بطوریکه اهمیت یافتن رویکرد پایداری در نظریات و سیاستگذاری های توسعه ، رویکردهای سنتی توسعه را دچار چالش و دستخوش تغییرات اساسی کرده و پارادیم جدیدی را در توسعه شکل داده است. در این میان سه تغییر اساسی زیر بسیار قابل توجه بوده است

تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی
فضایی (۳)

- تغییر دوم که وابستگی تنگاتنگی با تغییر اول دارد، وابستگی و پیوستگی فضایی توسعه است. به عبارت دیگر در پارادیم جدید ، توسعه نه تنها پدیده ای منتزع از فضا نیست بلکه امری فضایی است و در پیوند تنگاتنگ و در تعامل متقابل با فضا و مکان و موقعیت و در بستر زمانی معنی و هویت می یابد. از اینرو توسعه (اقتصادی، اجتماعی و...) نمی تواند و نمی باید نسبت به فضا خنثی و بی توجه باشد بلکه در پیوند تنگاتنگ با توسعه فضایی به سازگاری و پایداری سوق می یابند.

تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی (۴)

- تغییر سوم اهمیت یافتن و پیرنگ شدن مقوله زمان در توسعه است. اینکه هزینه ها و فواید توسعه تنها به زمان حال و نسل فعلی تعلق ندارد بلکه امری بین نسلی و در زمانی و بلند مدت است. توسعه حقی است متعلق به همه نسل های فعلی و آینده یک سرزمین و قلمرو . در عین حال توسعه در تعامل پویای سطوح محلی ، ملی و فراملی است.

تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی (۵)

- تغییر چهارم، توجه و تاکید بیشتر به مقوله عدالت سرزمینی (territorial justice) است که پیگیر عدالت نسلی و بین نسلی در عرصه فضایی محیطی بوده و مداخلات عمومی را نه تنها برای کاهش عدم تعادل های فضایی (سرزمینی و بین منطقه ای و درون منطقه ای) مورد تاکید قرار می دهد ، بلکه به دنبال سیاست فضایی فعال برای پیشگیری از شکل گیری نابرابری های فضایی جدید و توسعه قطبی شده می باشد.

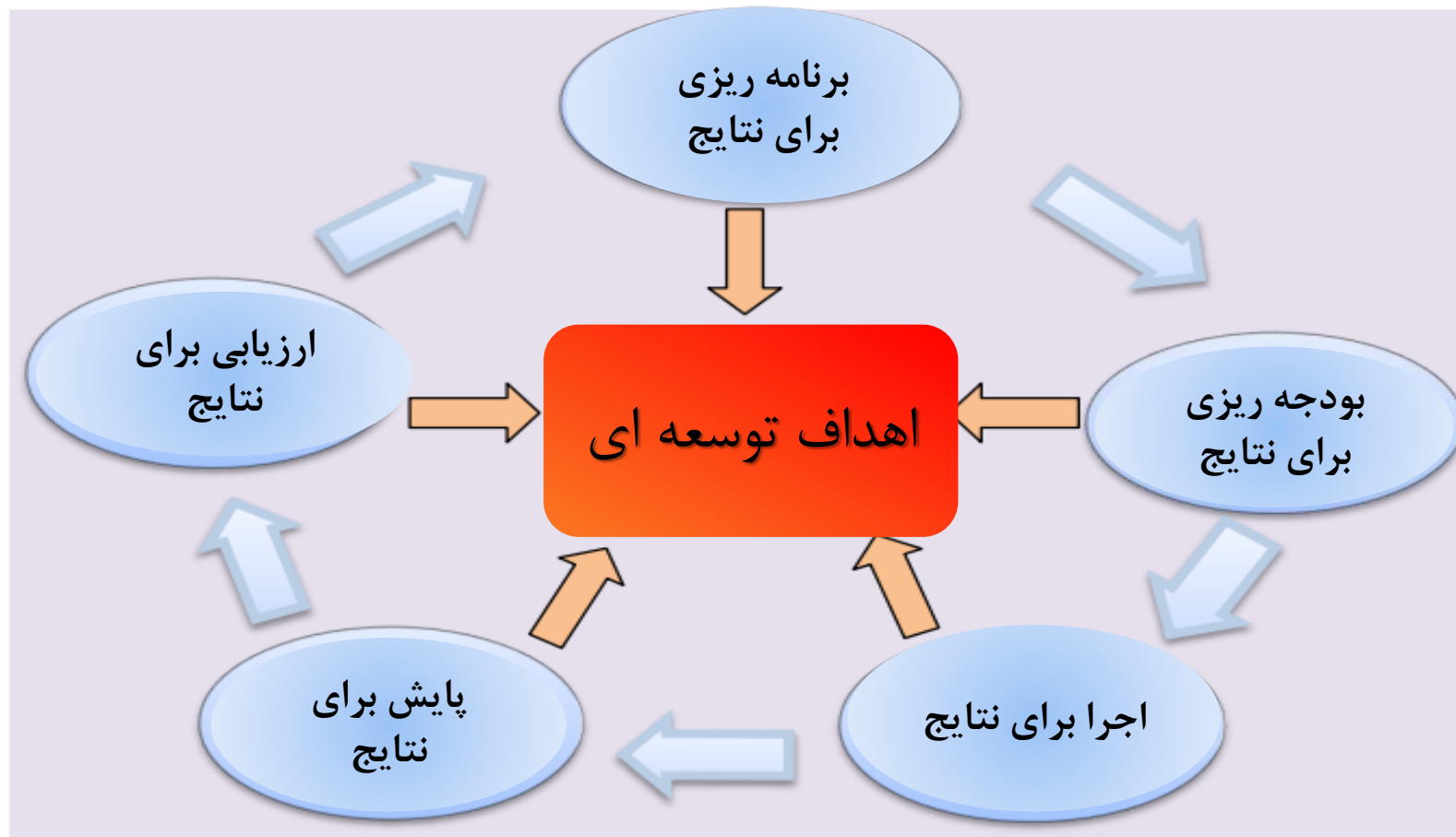
تأثیر گذر از نگرش سنتی به توسعه بر اهمیت فضا و برنامه ریزی فضایی (۶)

- پنجمین و یکی از مهمترین درس های آموخته موضوع **پیش آگاهی کارشناسانه و علمی بر تاثیرات و پیامدهای تصمیمات، سیاستها، برنامه ها، طرح ها و پروژه ها بر حیات اجتماعی و فرهنگی، سلامت افراد و جامعه و بر محیط زیست و مدیریت هوشمندانه تاثیرات و پیامدهاست**

انواع نتیجه / تغییر:

9

تصمیم آگاهانه

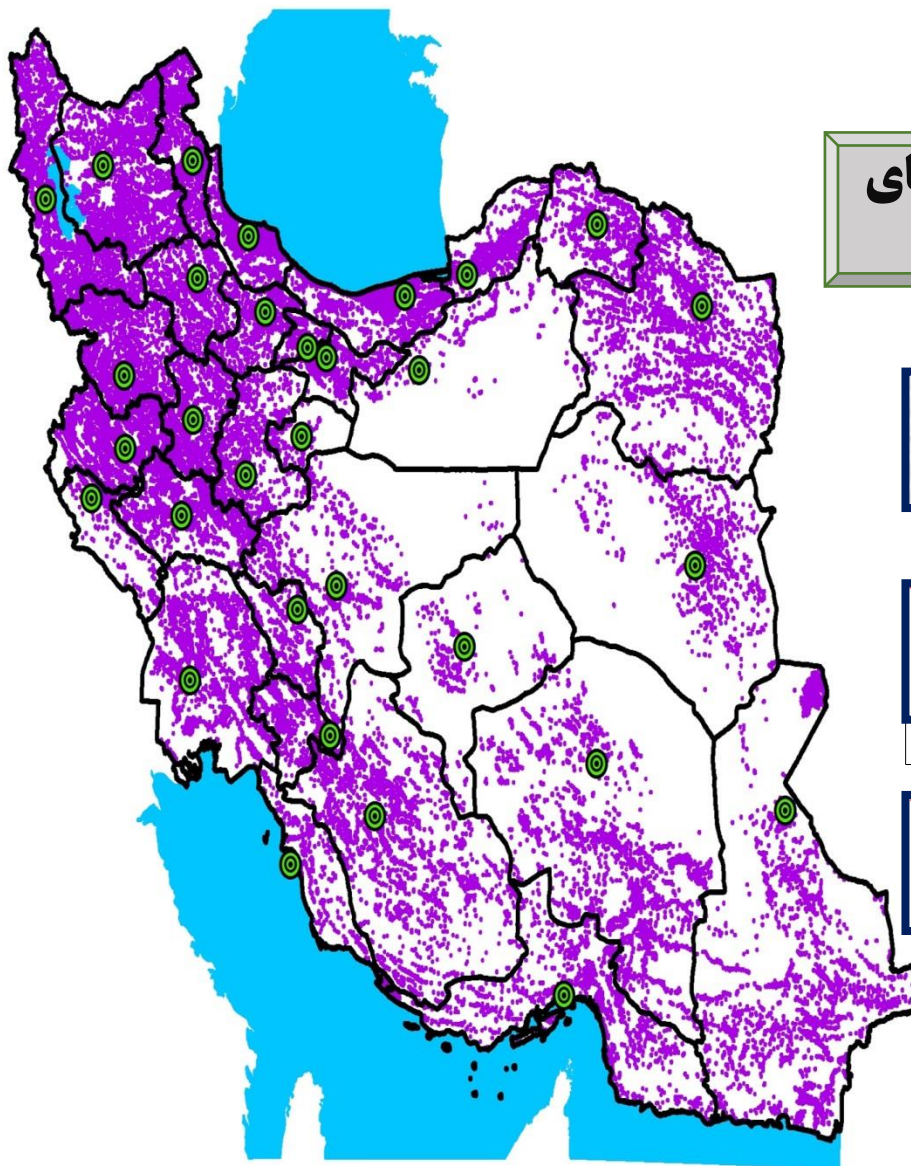
یادگیری مستمر

نقد فضا مبنای توسعه

Outputs
are
for
project
or
programs

Outcomes
Impacts
are
for
People

تعداد روستاها و آبادی‌های
کشور

۹۶۵۴۹ آبادی

۶۱۷۴۸ آبادی
دارای سکنه

۳۸۲۶۶ روستا

در هر ۴۳ کیلومتر مربع یک
روستا

در هر ۲۶ کیلومتر مربع یک
آبادی دارای سکنه

جدول رشد جمعیت کل کشور ، مناطق

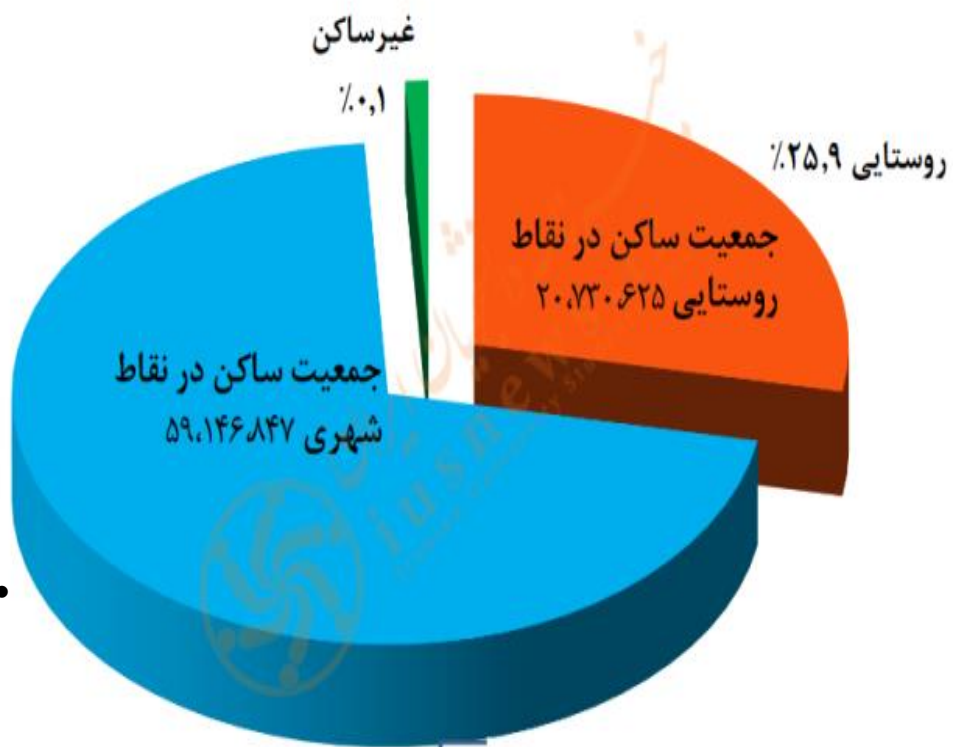
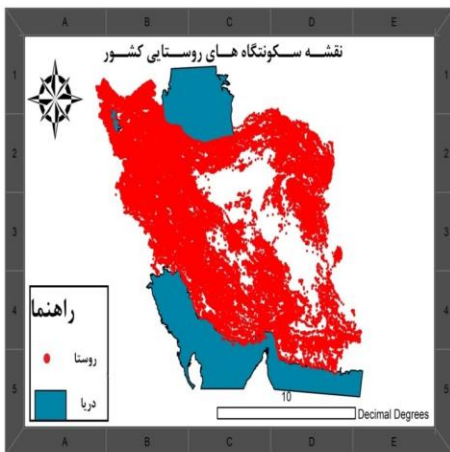
روستایی	شهری	کشور	بازه زمانی
۰,۸	۰,۸	۰,۸	۱۳۰۵- ۱۲۹۷
۱,۵	۱,۵	۱,۵	۱۳۱۳- ۱۳۰۶
۱,۳	۲,۳	۱,۵	۱۳۱۹- ۱۳۱۴
۱,۴	۴,۴	۲,۲	۱۳۳۵- ۱۳۲۰
۲,۱۳	۵,۰۲	۳,۱	۱۳۴۵- ۱۳۳۵
۱,۱۱	۴,۹۳	۲,۷	۱۳۵۵- ۱۳۴۵
۲,۳۹	۵,۴۱	۳,۹	۱۳۶۵- ۱۳۵۵
۰,۲۸	۳,۲۱	۱,۹۶	۱۳۷۵- ۱۳۶۵
- ۰,۴۴	۲,۷۴	۱,۶۲	۱۳۸۵- ۱۳۷۵
- ۰,۶۷	۲,۱۴	۱,۲۹	۱۳۹۰- ۱۳۸۵

جدول تغییرات نسبت (درصد)

شهرنشینی، روستانشینی در ایران

روستایی	شهری	سال
۸۷	۱۳	۱۲۵۲
۷۴	۲۶	۱۲۶۲
۷۵	۲۵	۱۲۷۰
۷۹	۲۱	۱۲۸۰
۷۸	۲۲	۱۳۲۰
۶۸,۶	۳۱,۴	۱۳۳۵
۶۲,۱	۳۷,۹	۱۳۴۵
۵۳	۴۷	۱۳۵۵
۴۵,۷	۵۴,۳	۱۳۶۵
۳۸,۷	۶۱,۳	۱۳۷۵
۳۱,۶	۶۸,۴	۱۳۸۵
۲۸,۶	۷۱,۴	۱۳۹۰

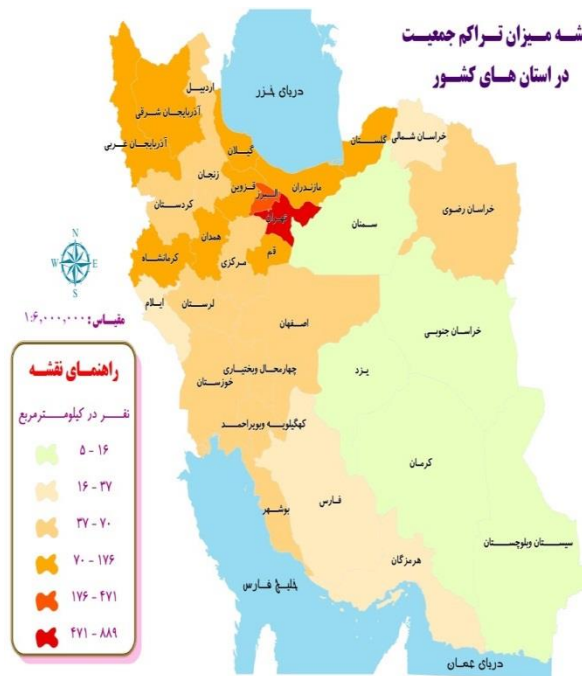
ترکیب جمعیتی کشور

- تعداد کل آبادی‌های دارای سکنه طبق آمار سال ۱۳۹۵: ۶۲۲۸۴
- وجود بیش از ۳۰۰۰۰ آبادی خالی در کشور

نقشه میزان تراکم جمعیت

در استان های کشور

بیشترین

تهران ۸۸۹ نفر در

کیلومتر مربع

البرز ۴۷۱ نفر در

کیلومتر مربع

خراسان جنوبی ۵/۲

نفر در کیلومتر مربع

سمنان ۶/۵ نفر در

میانگین

کشور

۴۶ نفر

در

کیلومتر مربع

بیشترین

سیستان و بلوچستان

۵۱٪

هرمزگان ۵۰٪

قم ۴/۸٪

تهران ۷/۲٪

میانگین روستا

شینی

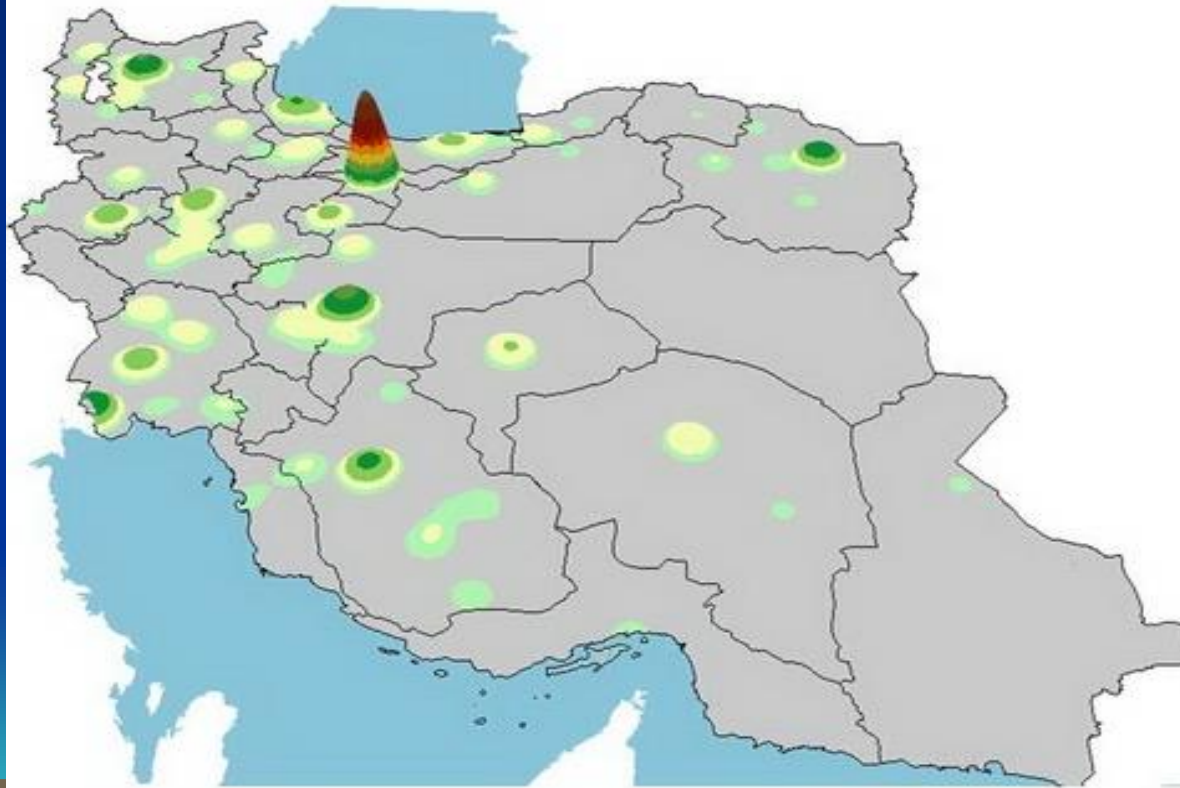
۲۸/۶٪

نقشه درصد روستا شینی

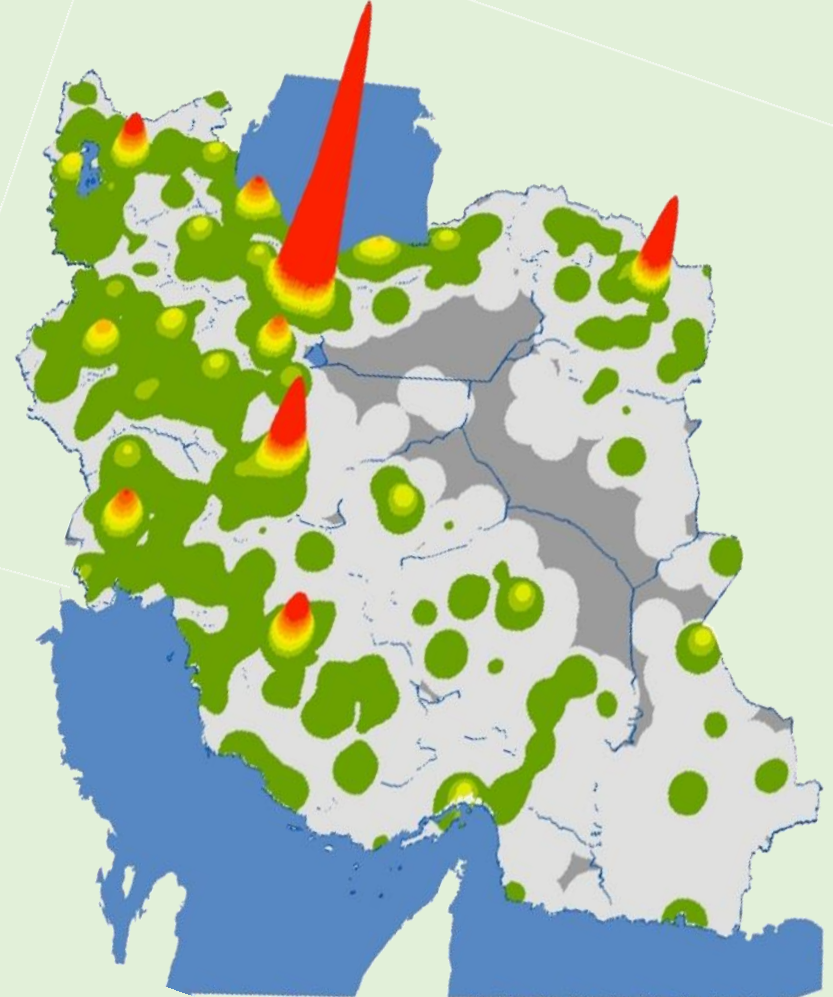
استان های کشور

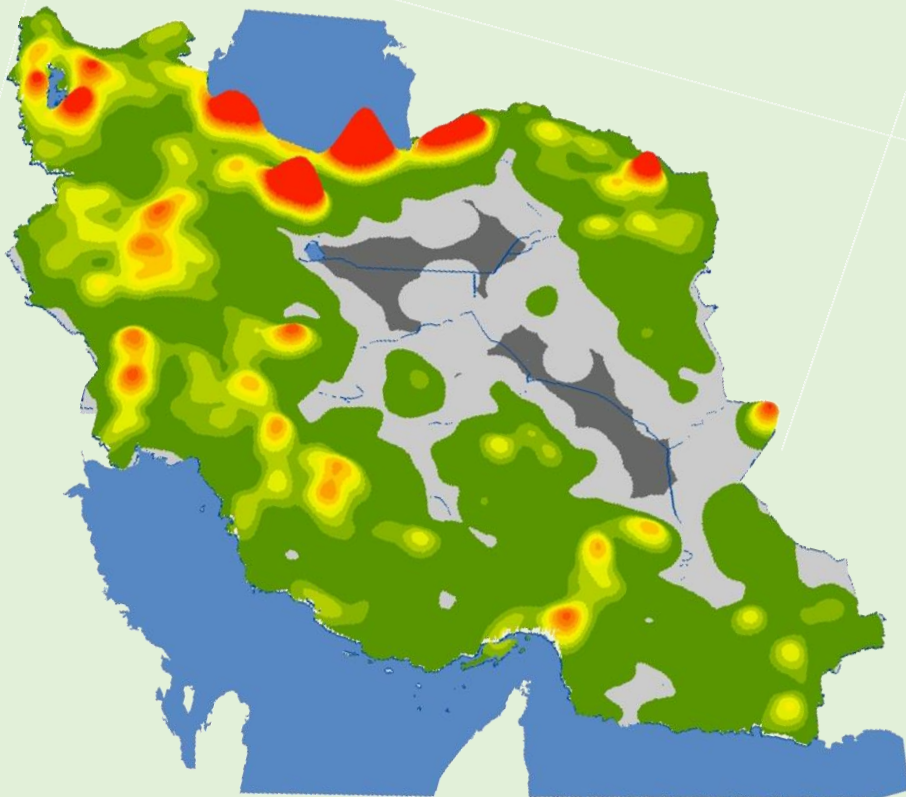
تراکم جمعیت نقاط شهری در سال ۱۳۳۵

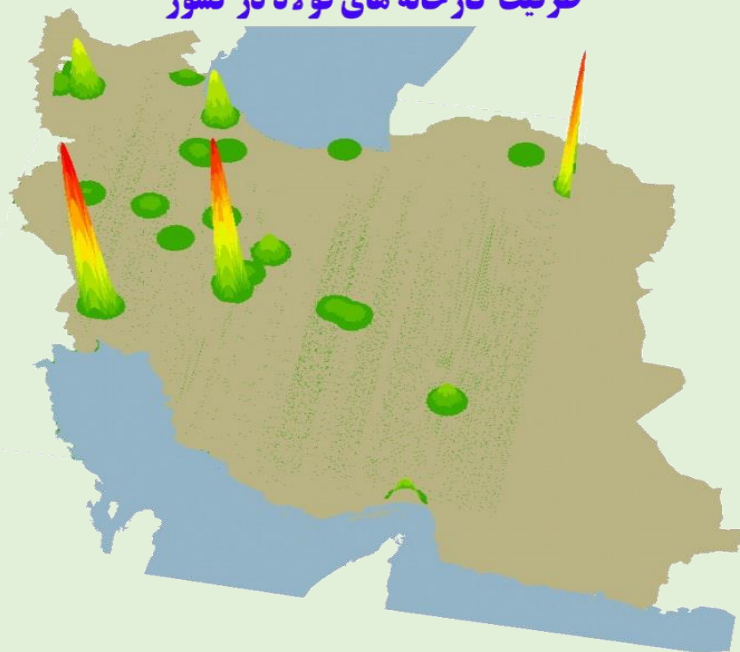
تراکم جمعیت شهری ۱۳۹۵

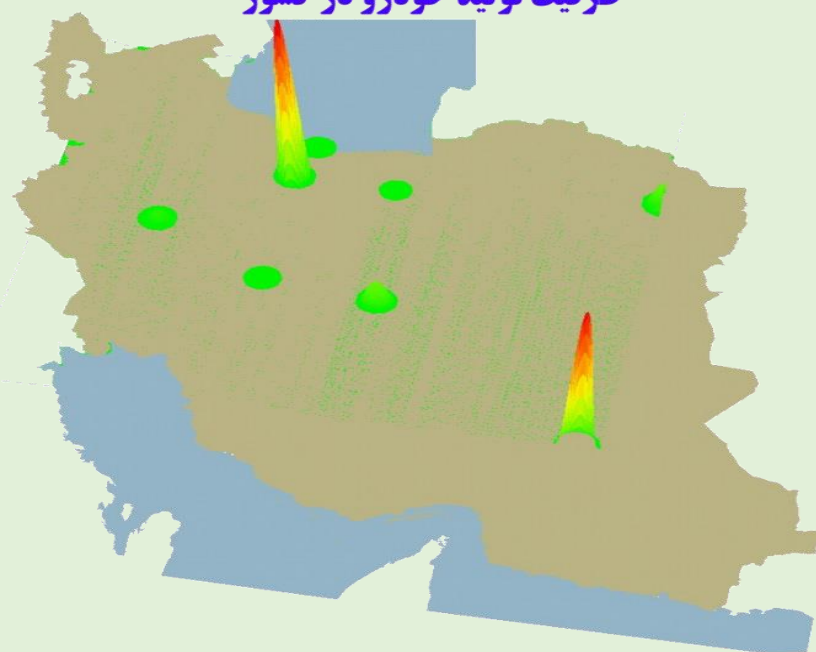
تراکم جمعیت روستایی ۱۳۹۵

ظرفیت کارخانه های فولاد در کشور

ظرفیت تولید خودرو در کشور

ظرفیت کارخانه های پتروشیمی در کشور

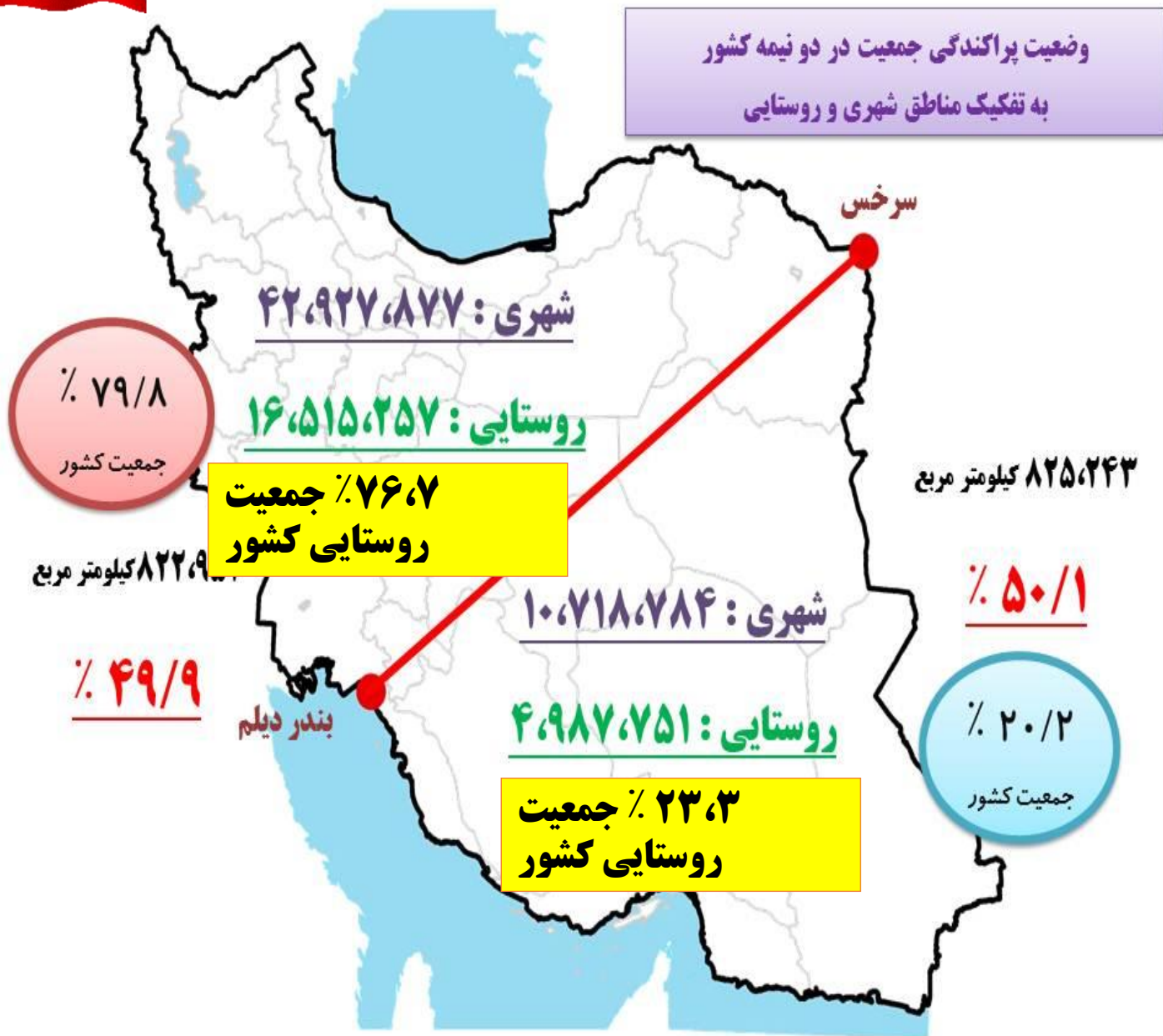

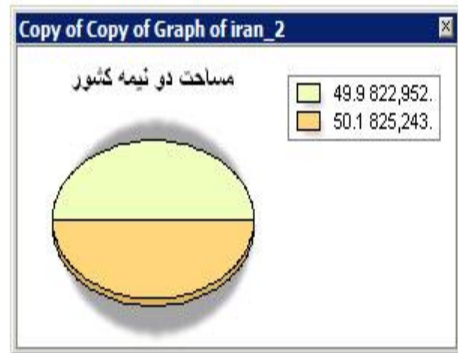
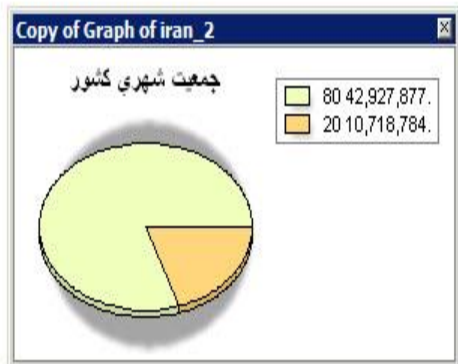
ظرفیت کارخانه های سیمان در کشور

وضعیت پراکندگی جمعیت در دو نیمه کشور
به تفکیک مناطق شهری و روستایی

وضعیت پراکندگی جمعیت در دو نیمه کشور به تفکیک مناطق شهری و روستایی

تغییرات جمعیت ایران: سال های ۱۳۳۵ - ۱۳۹۰

جمعیت کشور طی ۵۵ سال اخیر همواره در حال افزایش بوده است. به گونه‌ای که از سال ۱۳۳۵ تا سال ۱۳۹۰، به جمعیت کشور حدود ۵۶/۲ میلیون نفر اضافه شده است. افزایش جمعیت در نقاط شهری بیش از نقاط روستایی بوده است. در طی سال‌های مورد بحث جمعیت نقاط شهری ۹ برابر و جمعیت نقاط روستایی ۱/۶ برابر شده است.

علی‌رغم این تغییرات قابل ملاحظه همواره جمعیت برحسب جنس تعادل خود را حفظ نموده است در سال ۱۳۹۰ بیش از نیمی

شرح	مرد و زن	مرد	زن
کل			
۱۳۳۵	۱۸۹۵۴۷۰۴	۹۶۴۴۹۴۴	۹۳۰۹۷۶۰
۱۳۴۵	۲۵۷۸۸۷۲۲	۱۳۳۵۵۸۰۱	۱۲۴۳۲۹۲۱
۱۳۵۵	۳۳۷۰۸۷۴۴	۱۷۳۵۶۳۴۷	۱۶۳۵۲۳۹۷
۱۳۶۵	۴۹۴۴۵۰۱۰	۲۵۲۸۰۹۶۱	۲۴۱۶۴۰۴۹
۱۳۷۰	۵۵۸۳۷۱۶۳	۲۸۷۶۸۴۵۰	۲۷۰۶۸۷۱۳
۱۳۷۵	۶۰۰۵۵۴۸۸	۳۰۵۱۴۱۵۹	۲۹۵۴۰۳۲۹
۱۳۸۵	۷۰۴۹۵۷۸۲	۳۵۸۶۶۳۶۲	۳۴۶۲۹۴۲۰
۱۳۹۰	۷۵۱۴۹۶۶۹	۳۷۹۰۵۶۶۹	۳۷۲۴۴۰۰۰
نقاط شهری			
۱۳۳۵	۵۹۵۳۵۶۳	۳۰۷۰۱۴۹	۲۸۸۳۴۱۴
۱۳۴۵	۹۷۹۴۲۴۶	۵۰۹۶۶۵۴	۴۶۹۷۵۹۲
۱۳۵۵	۱۵۸۵۴۶۸۰	۸۲۹۱۴۵۱	۷۵۶۳۲۲۹
۱۳۶۵	۲۶۸۴۴۵۶۱	۱۳۷۶۹۶۱۷	۱۳۰۷۴۹۴۴
۱۳۷۰	۳۱۸۳۶۵۹۸	۱۶۴۳۵۲۴۴	۱۵۴۰۱۳۵۴
۱۳۷۵	۳۶۸۱۷۷۸۹	۱۸۸۰۵۰۲۳	۱۸۰۱۲۷۶۶
۱۳۸۵	۴۸۲۵۹۹۶۴	۲۴۵۷۶۴۴۲	۲۳۶۸۳۵۲۲
۱۳۹۰	۵۳۶۴۶۶۶۱	۲۷۰۲۳۶۳۸	۲۶۶۲۳۰۲۳
نقاط روستایی			
۱۳۳۵	۱۳۰۰۱۱۴۱	۶۵۷۴۷۹۵	۶۴۲۶۴۴۶
۱۳۴۵	۱۵۹۹۴۴۷۶	۸۲۵۹۱۴۷	۷۷۳۵۳۲۹
۱۳۵۵	۱۷۸۵۴۰۶۴	۹۰۶۴۸۹۶	۸۷۸۹۱۶۸
۱۳۶۵	۲۳۶۰۰۴۴۹	۱۱۵۱۱۳۴۴	۱۱۰۸۹۱۰۵
۱۳۷۰	۲۴۰۰۰۵۶۵	۱۲۳۳۳۲۰۶	۱۱۶۶۷۳۵۹
۱۳۷۵	۲۳۲۳۷۶۹۹	۱۱۷۱۰۱۳۶۳	۱۱۵۲۷۵۶۳
۱۳۸۵	۲۲۲۳۵۸۱۸	۱۱۲۸۹۹۲۰	۱۰۹۴۵۸۹۸
۱۳۹۰	۲۱۴۴۶۷۸۳	۱۰۸۵۳۲۱۷	۱۰۵۹۳۵۶۶

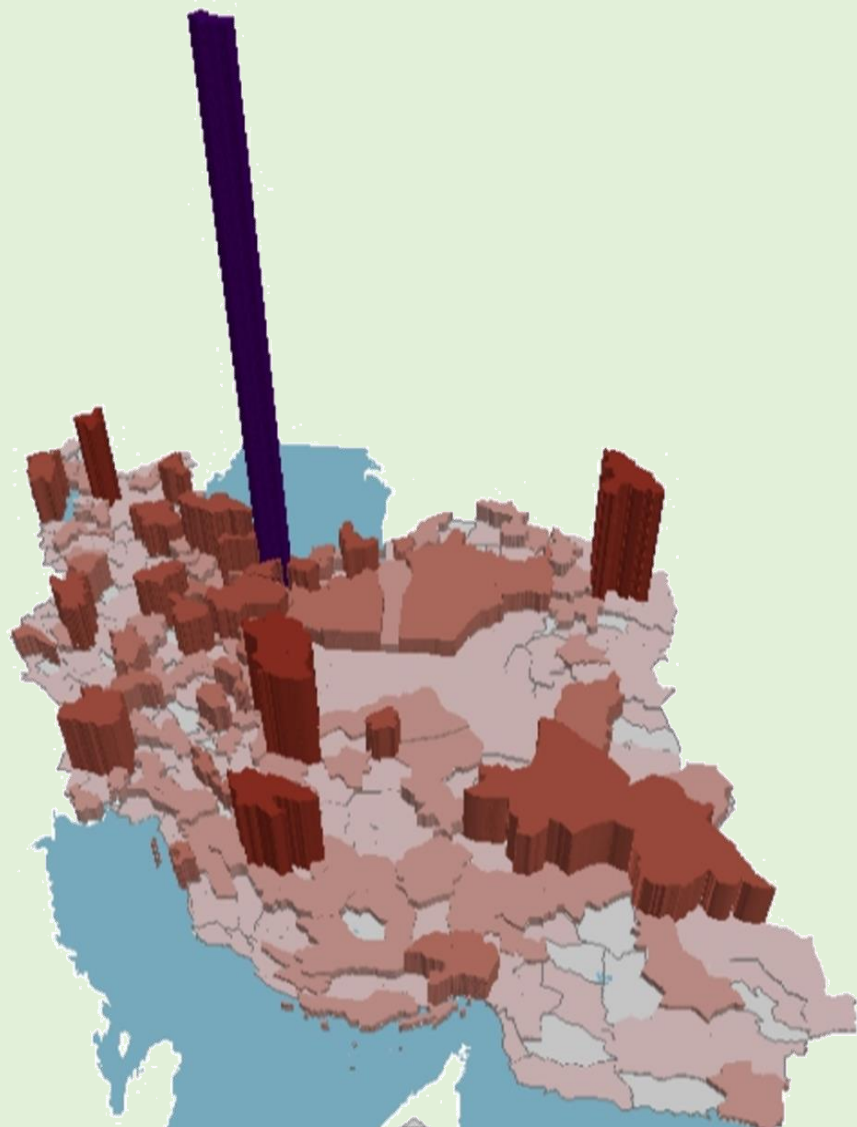
حدود ۴ برابر

حدود ۹ برابر

۱/۶ برابر

جمعیت ایران

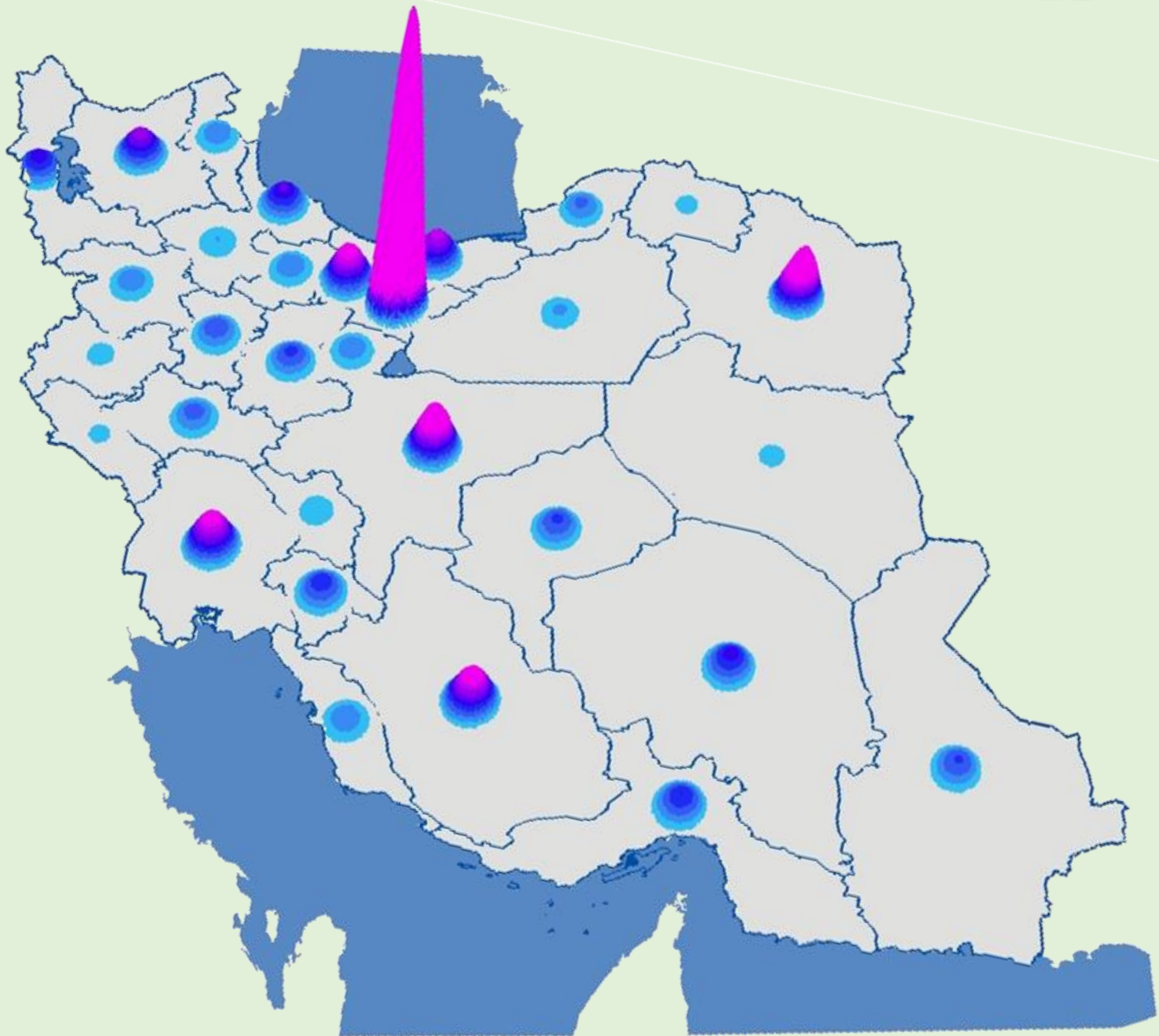
موسسات آموزش عالی در سطح شهرستانها

ظرفیت تولید نیروگاهها در کشور

ارزش افزوده بخش خدمات سال ۱۳۹۵

ارزش افزوده کل سال ۱۳۹۵

مهاجرت

مهاجرت داخلی در ایران

مرکز آمار ایران، دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری، گروه جمعیت و سلامت

تعداد خالص مهاجرت استانی، دوره ۹۵-۱۳۹۰
(اعداد به هزار می باشد)

مهاجرپذیرترین استان ها

تهران
البرز
یزد

مهاجرفرست ترین استان ها

خوزستان
لرستان
کرمانشاه

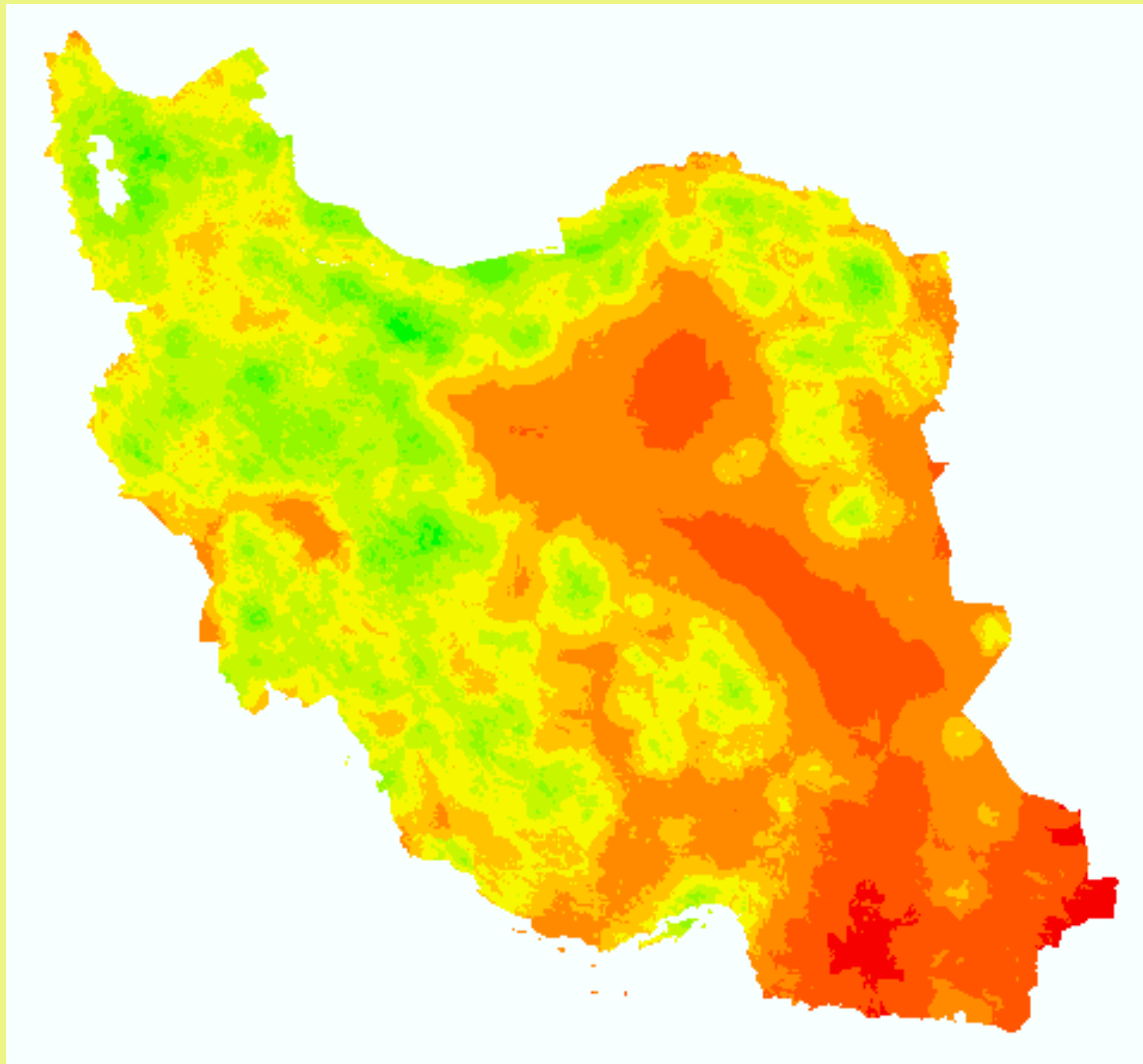
مهاجرپذیری

مهاجرفرستی

نقشه نابرابری کلی

عدم برخورداری

برخورداری

شهرستان های کمتر توسعه یافته کشور

عمسونه شماره ۷۶۲۵۲/ت۳۶۰۹۵۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۰۴/۱۰ هیات محترم وزیران

برخی
تصاویر
عدم
تعادل ها

وضعیت شهرستان ها

کمتر توسعه یافته (۱۲۹ شهرستان)

توسعه یافته (۲۶۹ شهرستان)

عمان

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس
امارات جمهوری امارات و توسعه منطقه ای

دریای عمان

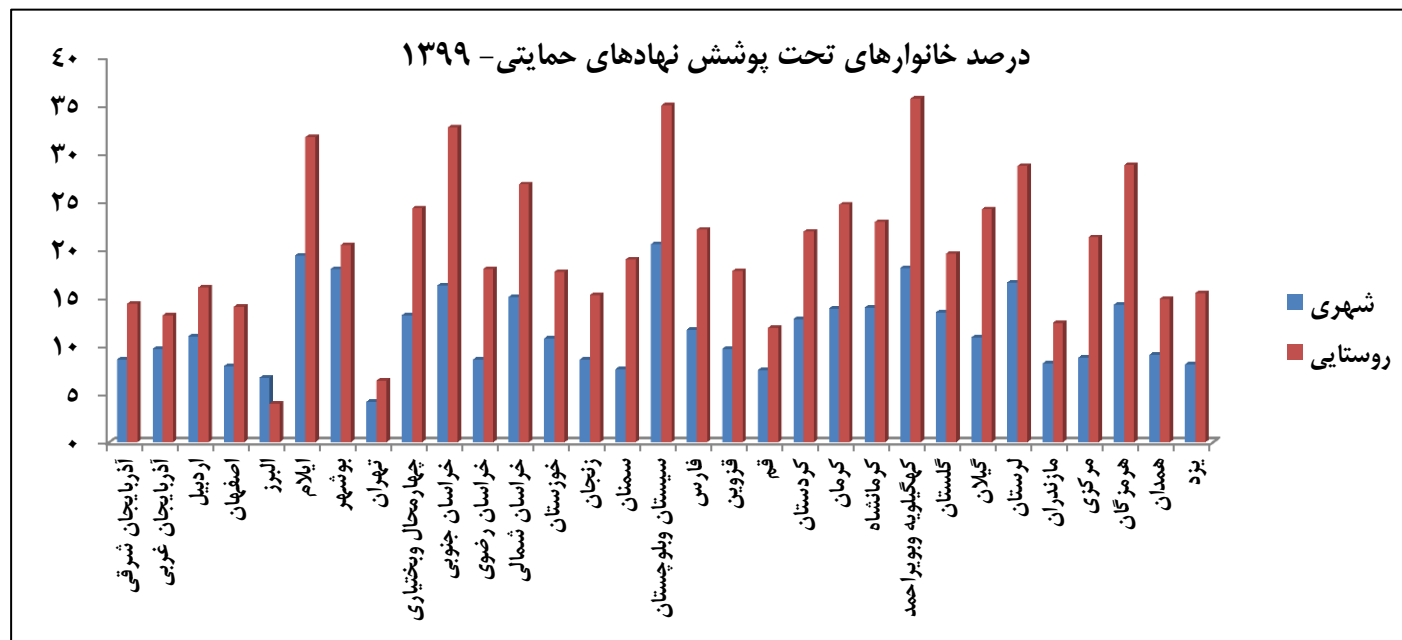
کارتوگرام جمعیت

• 1 1 2 2

خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی

کمتر از ۶ درصد از خانوارهای مناطق روستایی استان‌های البرز (۴ درصد) و تهران (۶ درصد) تحت پوشش نهادهای حمایتی می‌باشند و در مقابل استان‌های کهگیلویه و بویراحمد (۳۵٫۷ درصد)، سیستان و بلوچستان (۳۵ درصد)، خراسان جنوبی (۳۲ درصد) و ایلام (۳۱ درصد) بیشترین تعداد خانوار تحت پوشش نهادهای حمایتی را دارند.

با روابط اجتماعی مردمان در عرضه های مختلف فضا مبنا چه کرده ایم ؟

- چه نسبتی بین الگوی توسعه سرزمینی و افزودن بر یاری خواهان مددکاران اجتماعی وجود دارد؟ مثال چاهستانی در بندر سهرابیه و خط چهارحصار کرج و احمدآباد تبریز کوت عبدالله و ملاشیه اهواز شیرآباد زاهدان وجود دارد ؟
- نسبت بین عدم تعادل های منطقه ای (مرکز - پیرامون ، نیمه شرقی و غربی ، بین استانی و درون استانی ، شهری - روستایی) و گسترش مهاجرت و تشدید فقر چیست؟
- افزایش تراکم جمعیت در شهرها و تمرکز بالای جمعیت در محلات فقیر شهری
- نابرابری در دسترسی به زیرساخت های اجتماعی اقتصادی و زیرساختی و برخورداری و احساس فقر و محرومیت و تاثیر آن بر روابط و مناسبات اجتماعی
- شهرها را چگونه ساخته ایم بویژه فضاهاى عمومى آن را ؟ شهرسازی سرانه ای و سواره محور یا شهرسازی انسانی و اجتماعی متعادل و پایدار
- مسکن سازی دولت و تاثیرات آن بر روابط و مناسبات اجتماعی . جدایی گزینی و گتونشینی یا شهرسازی فراگیر

به سوی توسعه فضا مینا

مفهوم فضا

- فضا عبارت است از رابطه میان اشیا و پدیده ها (Madanipour,2000:5 یعنی نگاه به فضا به عنوان امری ثابت و با مختصات مشخص. نتیجه این امر را میتوان در غلبه رویکرد پوزیتیویسم شاهد بود.
- در گذشته، نظریه مدرن بیشتر به « زمان » علاقمند بود و آن را به مثابه حوزه پویای تغییرات اجتماعی در نظر میگرفت و در مقابل، فضا عنصری مرده، ثابت و بی تحرک تلقی میشد که حرکتهای تاریخ آنرا به پیش میبرد (Barker,2012:625

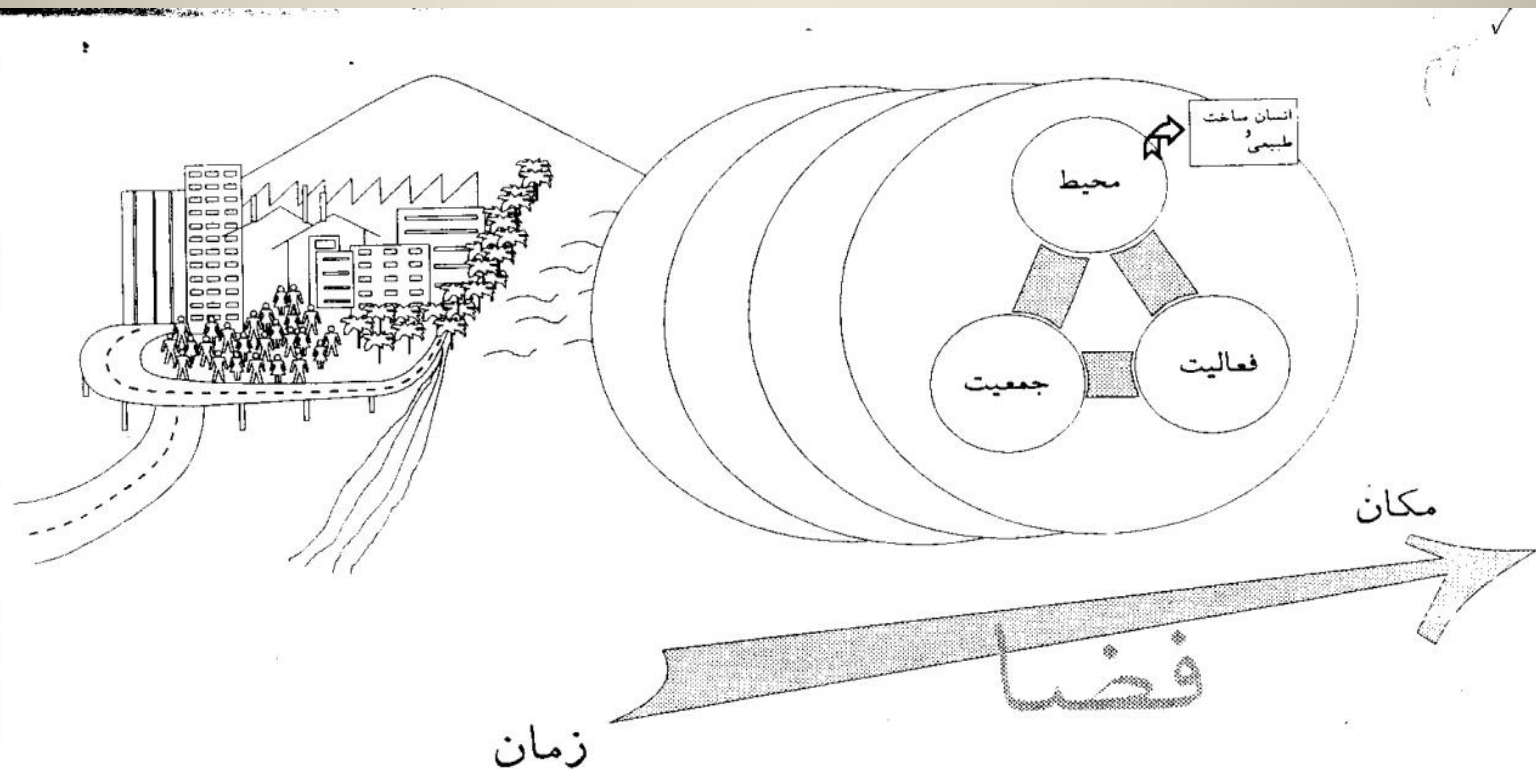
مفهوم فضا

- انسان‌ها همه زندگی روزمره خود را در فضا تعریف و بازتعریف می‌کنند و کمتر فعالیت و مناسبات انسانی را می‌توان یافت که با فضا پیوند نخورده باشد. حتی خلوت انسانها نیز به نوعی " نظارت انتخابی بر رابطه فرد یا گروه با دیگران " بر می‌گردد که در این نظارت نیز نحوه تعریف و مدیریت فضای شخصی سهم بسزایی دارد . همینطور تعریف و عمل در فضا همانند دنیای سایر موجودات ، بخشی از شکل‌گیری و تحکیم قدرت در مناسبات انسانی و اجتماعی را نمایان می‌سازد.
- اشاره به چیدمان میزها در نشست

مفهوم فضا

فضا: فضا جایی است که در آن فرایندهای پیوسته اتفاق می افتد. «فضا تجلی گاه کنش متقابل انسانی- فرهنگی و نظام محیطی- زیستی و به عبارت کوتاه، برآیند تعامل نظام‌های یادشده است؛ از این رو محصولی است که در روند زمان از ترکیب خصوصیات مکانی و برخوردهای فرهنگی (به مفهوم عام) گروه‌های انسانی پدیدار می گردد. بدین سان ، از آنجا که بستر طبیعی و همچنین روندها و نیروهای دخالت کننده فرهنگی - اجتماعی متفاوتند، فضای حاصل نیز با تنوع ساختاری - کارکردی همراه است». - (عبدی دانشور ۱۳۹۰)

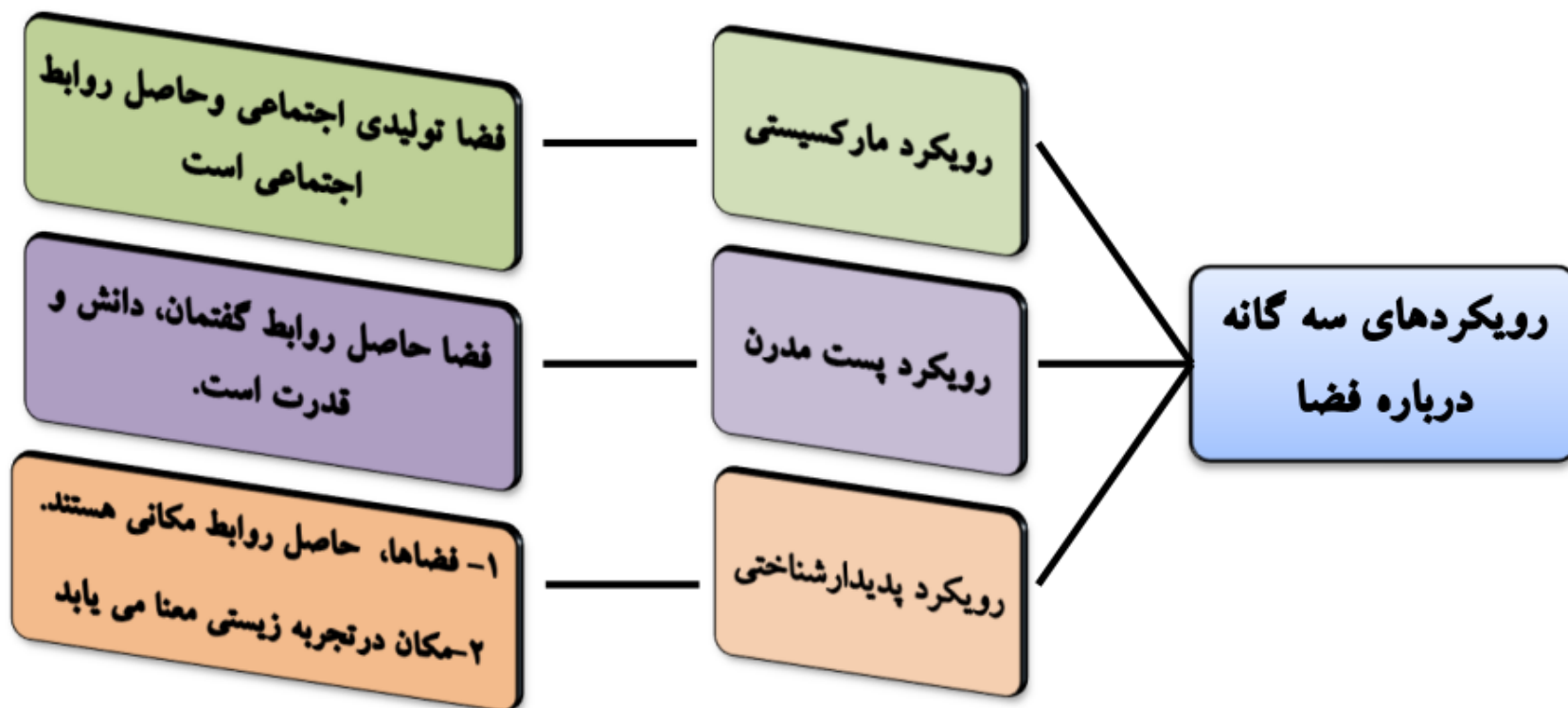
عوامل متشکله فضا

به نقل از :
(Sarrafi , M & M.Baroumand -1986- " The Spatial
Formation and Suggested Strategies for Spatial Development
in Iran " -A Paper Presented to UNCRD course in Nagoya , Japan.)

شکل ۶ : عوامل متشکله فضا

رویکردها سه گانه به فضا

حوزه های هستی شناسی و معرفت شناسی

مکاتب چهارگانه درباره فضا و مکان

باور مارکسیستی به روابط اجتماعی
که شکل فضایی را تحت تأثیر قرار
می دهند

باور اثبات گرایانه به نوموس
(قوانین) فضایی و مکانی

حوزه های معرفت شناسی و
هستی شناسانه مکاتب
چهارگانه درباره فضا و مکان

باور پست مدرن به روابط سلطه و
قدرت در فضا

باور انسان گرایانه به ذهنیت های
مردم که مکان ها را شکل می دهند

- فضا روشی را که نظام اقتصادی کار می کند، تحت تاثیر قرار می دهد. فضا منبع مزیت ها (و عدم مزیت های اقتصادی) همانند موهبت بالا (یا پایین) عوامل تولید است.
- فضا همینطور مزیت های جغرافیایی همانند سهولت (یا دشواری) دسترسی به یک ناحیه ، و موهبت بالا (یا پایین) مواد خام را به همراه دارد.
- علاوه بر این فضا منبع امتیازات ناشی از ماهیت انباشتی فرایندهای مولد در فضا است؛ بویژه نزدیکی فضایی شکل دهنده اقتصادهایی است که هزینه های تولید (برای مثال هزینه های حمل و نقل فعالیت های معمول متمرکز شده در نزدیکی کارخانه های گوشت و ، به واژه گان مدرن ، هزینه های معاملاتی (به عنوان نمونه هزینه های معاملاتی بازار در نتیجه گردآوری اطلاعات) را کاهش می دهند.

طرح مساله

- یکی از موضوعات جدی در نظام برنامه ریزی کشور، نقش و جایگاه برنامه ریزی فضایی (آمایش سرزمین ، برنامه ریزی منطقه ای و محلی) در نظام و ساختار برنامه ریزی کلان و منطقه ای کشور در آینده می باشد. اینکه از برنامه ریزی فضایی در سطح ملی ، منطقه ای و محلی چه انتظاری می رود و این برنامه ریزی در سطوح مورد اشاره بویژه در سطح ملی باید چه نقش و ساختاری داشته و چگونه بایستی مدیریت شود.

• این در حالی است که فعالیت‌های اقتصادی در فضا شکل گرفته ، رشد و توسعه پیدا می کنند. کارخانه ها و کنشگران اقتصادی در کل ، مکان شان را به همان طریقی انتخاب می کنند که عوامل تولید و فناوری شان را. منابع مولد در فضا بطور نابرابر توزیع شده اند آنها در محل ها (مناطق یا شهرهای) ویژه‌ای به فراوانی تمرکز یافته‌اند در حالی که در سایر محل‌ها کلاً یا بطور جزئی وجود ندارند. عدم تعادل های کمی و کیفی توزیع جغرافیایی منابع و فعالیت‌های اقتصادی سطوح مختلفی از ثروت و بهباشی و درجات مختلفی از کنترل بر توسعه محلی را در پی دارد .

- - well-being
- - Capello R. 2009: 33

.....ادامه طرح مساله

- از اینرو توجه به بعد کم و بیش مغفول برنامه ریزی ، **بعد فضایی و محیطی آن** ، اهمیت دوچندانی پیدا می کند. زیرا که در غفلت و یا کم توجهی به این حوزه از برنامه ریزی و در غلبه رویکرد بخشی ، توسعه نامتوازن در کشور تقویت و تحکیم شده و خسارت های جبران ناپذیری به توان های اکولوژیکی کشور وارد می شود .

(۱) همه جوامع در محل‌های خاص زندگی می‌کنند. فرهنگ‌ها برحسب فضا تعریف می‌شوند. به عبارت دیگر جوامع و فرهنگ‌ها با فضا وابستگی و پیوند متقابل دارند و بخشی از تفاوت جوامع و فرهنگ‌ها در تمایزات فضایی قابل توجیه است.

- مردم به فضاها وفاداری و وابستگی شدیدی نشان می‌دهند. اشاره به روستای بندرگاه و هلیله

(۱) اغلب مردم به «رفاه» در چارچوب دولت - ملت‌ها نگاه نمی‌کنند. مردم ممکن است از خبرافزایش درآمد سرانه کشورشان نسبت به کشور همسایه در سایه غرور ملی لحظاتی خوشحال شوند ولی در صورت زندگی در منطقه عقب مانده‌ای با تعداد زیادی از اعضای خانواده و دوستان بیکار، زمین گیر، تهیدست و ناموفق در تحصیل و نیازمند دارو و... ناخرسند خواهند بود. از اینرو «آنجا که بحث رفاه اجتماعی در میان است، فضاهای به مراتب کوچکتری از دولت - ملت معیار ارزش‌ها

• هیچ نشانه‌ای از حرکت کلی به سمت «تعادل» در اقتصاد بازار آزاد وجود ندارد. خواه به معنای توازن منطقه‌ای و یا هر معنای دیگری، و خصوصاً به معنای نوعی «تعادل» یا اشتغال کامل بدون تورم. آنچه ظاهراً به وقوع می‌پیوندد، تناوبی از رفت و برگشت به سوی تعادل است.

• طراحی سیاست برای تضمین عملکرد خوب اقتصاد ملی هم در گرو درک جامعی از رفتار اقتصادهای منطقه‌ای است که بخشی از اقتصاد ملی را شکل می‌دهند، و هم در گرو صورت‌بندی‌های سیاست‌هایی برای هر منطقه بر مبنای همین درک است.

آسیب شناسی برنامه ریزی بخشی در مقایسه برنامه ریزی فضایی (منطقه ای) در ایران

- تسلط نگرش بخشی در برنامه ریزی سبب تدوین راهبردها و سیاست های کلان بخشی و عدم توجه به **ابعاد فضا- مکان** در برنامه ریزی و تدوین راهبردها و آرایه رهنمودهایی در قالب برنامه ریزی بخشی می باشد
- **عدم مشارکت مناطق** در برنامه ریزی و تصمیم گیری موجب عدم توان لازم برای نظارت و اجرا و نوعی **احساس بیگانگی و جدایی با برنامه ها** و تصمیمات سطوح بالاتر (ملی) خواهد شد

آسیب شناسی برنامه ریزی بخشی از بعد فضائی

□ برنامه ریزی بخشی لازم است اما کافی نیست؛

□ منطق اجتماعی واکولوژیک باید به منطق اقتصادی افزوده شود.

□ تلاش هر بخش در کاهش هزینه یا افزایش فایده، ممکن است برای بخش های دیگر برعکس عمل کند.

برنامه ریزی و فضا

- برنامه‌ریزی در بادی امر نوعی طراحی و نقشه‌کشی را تداعی می‌کند و برنامه‌ریزی شهری از متقدم‌ترین انواع برنامه‌ریزی بوده که به دنبال نوعی طرح و نقشه‌ای برای آینده شهر بوده است.
- به تعبیر هال، برنامه‌ریزی به یک عنصر فضایی یا جغرافیایی اشاره دارد که در آن هدف کلی تمهید یک ساختار فضایی از فعالیتها (یا کاربری اراضی) است که به نحوی از شکل موجود بدون برنامه‌ریزی بهتر است.
- برنامه‌ریزی در اوج خود با فضا پیوند تنگاتنگ می‌یابد و در اصل به بیان فضایی منجر می‌شود.

رویکرد برنامه ریزی فضائی

□ توسعه به پاسخگویی نیاز اجتماعات در مکان ها باز می گردد
پس بعد فضائی دارد؛ البته "مردم" و نه "مکان" محور است.

□ توسعه در همه جا و در یک زمان رخ نمی دهد.

□ اگر اقتصاد به تخصیص بهینه منابع کمیاب برای منافع همگانی

اهتمام می ورزد، باید پذیرفت "فضای توسعه" نیز منبعی
نادراست که نیازمند دانشی برای چگونگی توزیع / تخصیص بهینه
آن می باشد.

□ پرداختن به تخصیص فضای توسعه در واقع تعیین توسعه

مناطق و اجتماعات بهره مند از آن است.

رویکرد برنامه ریزی فضائی

□ عدالت اجتماعی با توزیع نسبی حقوق، منابع و ایجاد فرصت برابر در جامعه مرتبط است که ناگزیر در فضا تجلی می یابد.

□ توسعه فضایی با تغییر و تحول فضا برای پاسخگویی به نیازها و آرمان های اجتماع رخ می دهد.

□ توسعه فضایی نباید اتفاقی و منفعلانه ناشی از بازتاب کالبدی خود به خودی برنامه های بخشی حادث شود.

رویکرد برنامه ریزی فضائی

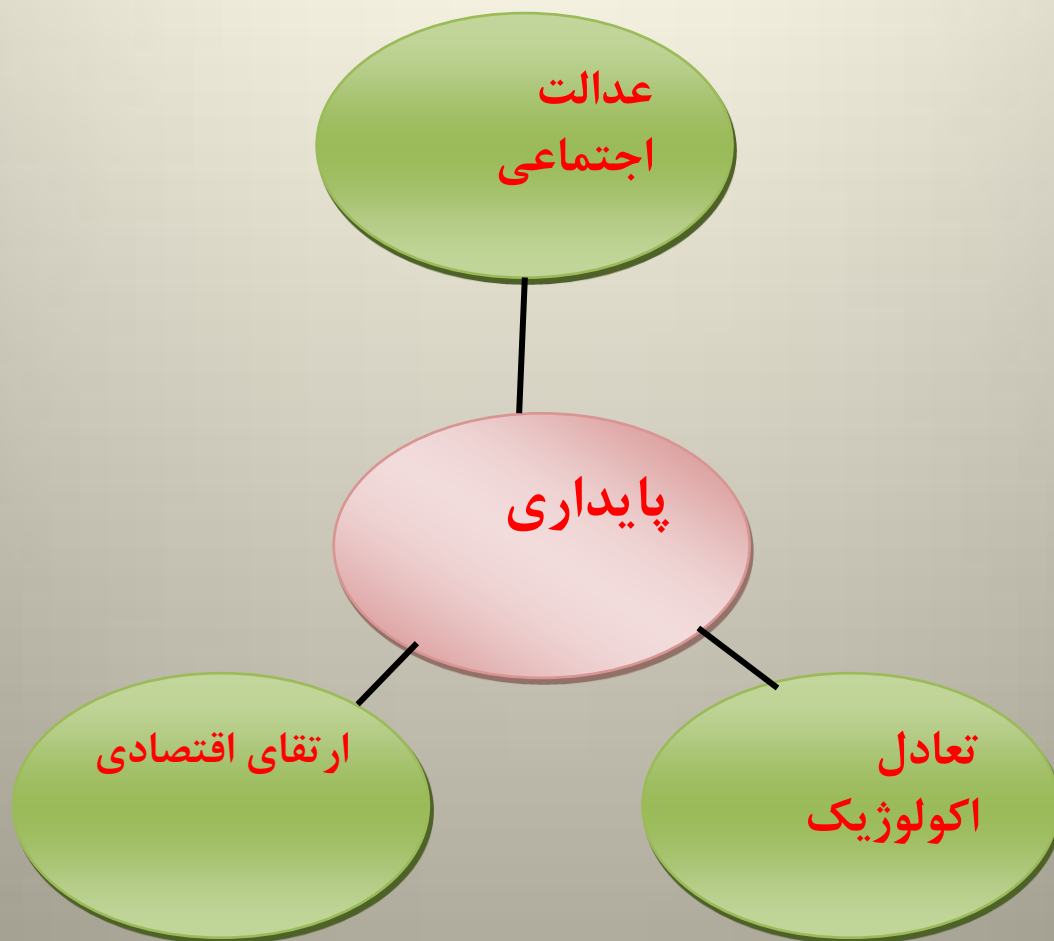
□ تخصیص منابع نه صرفا برای رشد اقتصادی، بلکه **عدالت اجتماعی** و **حفاظت محیط زیست** و در مجموع برای **پایداری** است.

□ برنامه ریزی های بخشی، گاه موجب پیامدهای تجمیعی منفی پیش بینی نشده در فضایی مشخص می شوند. ظرفیت فضا برای مضروف در برنامه ریزی فضایی کلیدی است.

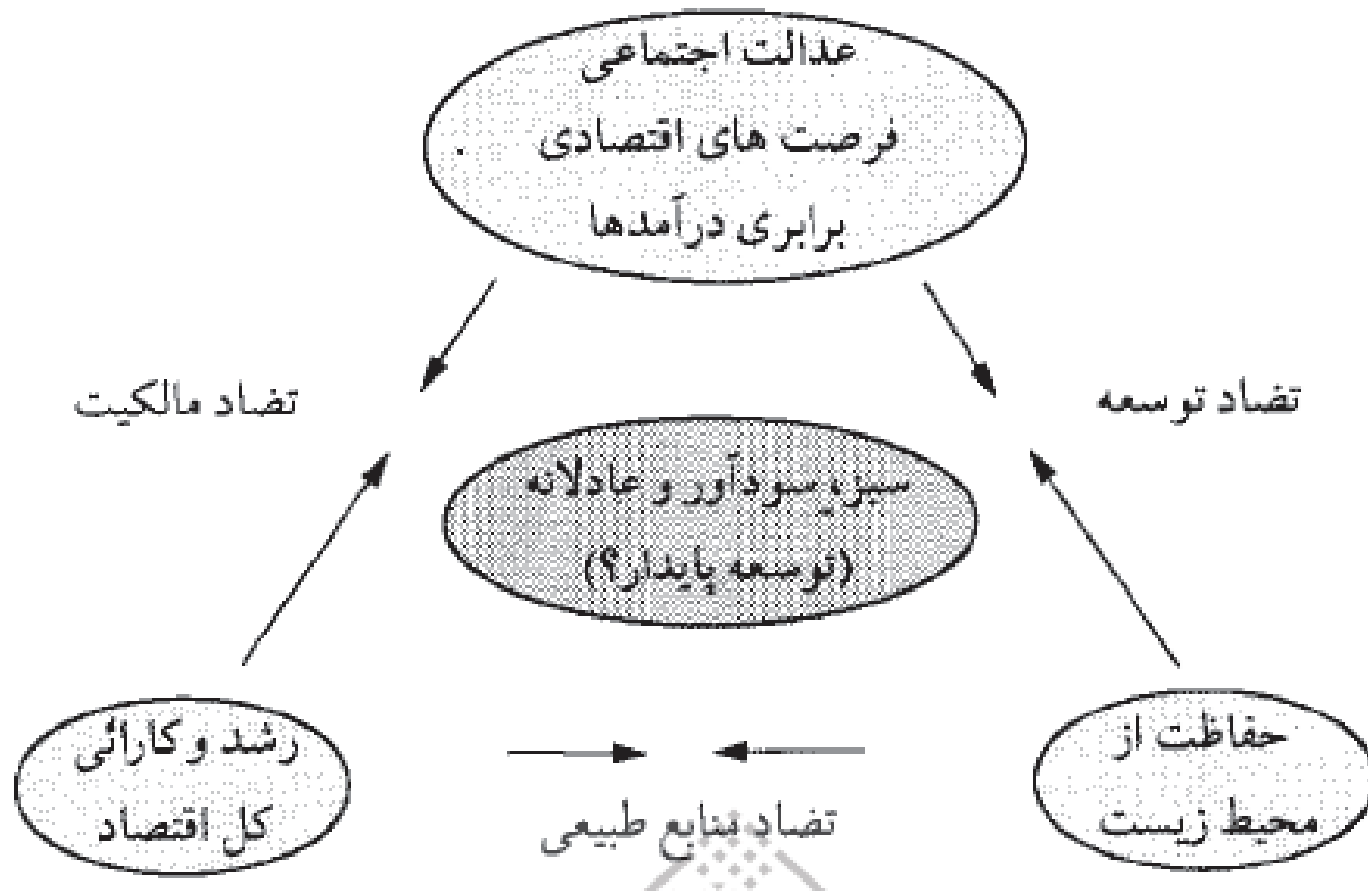
□ برنامه ریزی های بخشی، نیاز به **هماهنگی های بین بخشی** و نیز پرداختن به مقوله های فرا بخشی دارند که در برنامه ریزی فضایی بهتر دیده می شوند.

□ **برنامه ریزی بخشی** در محاسبه هزینه - فایده نیاز به **نگرش فضایی دارد** تا تغییر قیمت زمین / اجاره را هم وارد محاسبه کند.

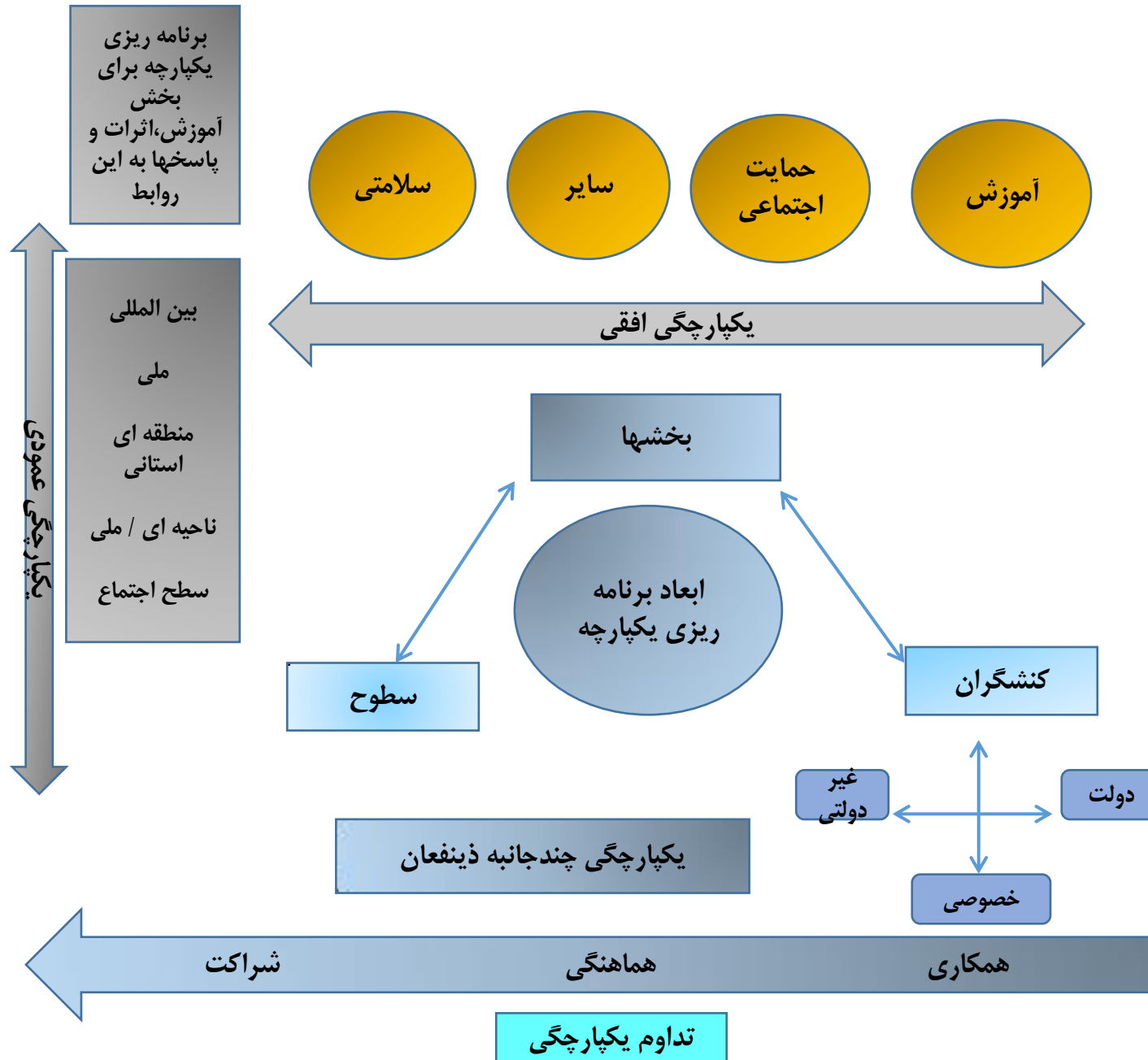
رویکرد برنامه ریزی فضائی

اهداف متضاد برنامه ریزی

ابعاد برنامه ریزی یکپارچه

رسالت برنامه ریزی فضائی

- توزیع منصفانه فضای توسعه در جهت عدالت اجتماعی
- حفاظت محیط زیست، تعادل اکولوژیک و زیست پذیری
- یکپارچگی سرمایه های موجد توسعه و "خوشبختی مردم"
- هماهنگی افقی (میان بخشی) و عمودی (ملی / منطقه ای / فضائی)
بر بستر قلمرو جغرافیایی مشخص
- حفظ هویت های فضائی به همراه تقویت وحدت ملی
- برقراری پیوندها و همبستگی فضائی برای ایجاد مزیت های رقابتی
- ایجاد چشم انداز آرمانشهری و بسیج اجتماعی برای تحقق آن

جدول: فواید اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی برنامه ریزی فضایی

(United Nation 2008, 2).

جنبه / حوزه فایده	نوع فایده
اقتصادی	☐ تدارک ثبات بیشتر برای اطمینان در سرمایه گذاری ☐ تعیین زمین در مکانهای مناسب برای پاسخگویی به نیازهای توسعه اقتصادی ☐ تضمین زمین برای توسعه در مکان مناسب در ارتباط با شبکه حمل و نقل و نیروی کار ☐ ترغیب کیفیت محیط زیست در مناطق شهری و روستایی ایجاد کننده شرایط مساعدتر برای سرمایه گذاری و توسعه ☐ تعریف توسعه ای پاسخگو به نیاز های اجتماعات محلی ☐ تشویق تجدید حیات و نوسازی ☐ تصمیم گیری به شیوه کارا و سازگار با شرایط و مقتضیات سرزمین
اجتماعی	☐ توجه به نیازهای اجتماعات محلی در توسعه سیاسی ☐ ملاحظه مکان توسعه محلی با تاکید بر بهبود دسترسی ☐ حمایت از تدارک تسهیلات محلی در مکانهای مواجه با کمبود ☐ تشویق استفاده مجدد از زمین های خالی و متروک بویژه با اثرات منفی بر کیفیت زندگی و قابلیت توسعه اقتصادی ☐ کمک به ایجاد و حفظ محیط ها و سکونتگاههای شاداب، سالم و امن
زیست محیطی	☐ ترغیب تجدید حیات، احیاء و بکارگیری مناسب زمین، ساختمان و زیر ساخت ☐ تشویق استفاده از زمین های قبلا توسعه یافته و استفاده شده و کاهش استفاده از زمین های سبز ☐ حفاظت از دارایی های محیطی، تاریخی و فرهنگی عمده ☐ مواجهه با ریسک های زیست محیطی بالقوه مانند سیل ☐ حمایت و تقویت نواحی برای میراث طبیعی و گردشگری ☐ ترغیب دسترسی به توسعه ها بواسطه بکارگیری انواع حمل و نقل (قدم زدن، دوچرخه سواری و حمل و نقل عمومی، نه صرفا با ماشین شخصی) ☐ تشویق اثربخشی انرژی در طراحی و اجرای توسعه

Reasons for spatial planning

- To provide vision and consistent direction, as well as a strategic assessment not only of what is desirable, but what is possible in various contexts.
- 2. To protect the rights of people. Once people gain access to land, in effect they obtain certain rights and obligations. It is necessary to manage change in such a way that those rights and obligations are respected.
- 3. To protect natural systems. Natural systems have their own operational requirements which must be respected if long-term sustainable human development is to be achieved and if large-scale environment degradation is to be avoided or at least minimized;
- 4. To make efficient use of resources. Resources, such as land, water, energy, finance, building materials, skills, etc. are in short supply. Those that are available must, in all contexts, be used wisely to ensure that maximum benefit is obtained from them.

Reasons for spatial planning

- 5. To achieve a higher quality of service delivery by all spheres of government.
- 6. To coordinate actions and investments to ensure maximum positive impact from the investment of resources, it is necessary to coordinate actions and investments in time and space. This coordination is of two kinds: the coordination of different forms of public authority actions and investments, and a greater coordination between public and private actions;
- 7. To set priorities. To enable significant inroads to be made into meeting the developmental needs of the country in a fair way, it is necessary to provide a rational basis for prioritization, and to manage and direct resources to where they are needed most.
- 8. To avoid duplication of effort by different departments and spheres of government.

•

برنامه ریزی فضایی

- برنامه ریزی فضایی به مثابه " روشهای مورد عمل توسط بخش عمومی برای تاثیرگذاری بر توزیع آتی فعالیتها در فضا تعریف شده است
- برنامه ریزی فضائی (Spatial Planning)فرایندی است برای اثرگذاری بر توزیع فعالیت ها در فضای آتی توسط بخش های دولتی و عمومی؛ در واقع عبارتست از مورد توجه قرار دادن آنچه می توان و باید در جایی برای منافع همگانی انجام داد.

Spatial development, spatial policy and spatial planning

- *Spatial development* refers to the distribution of built and natural features and human activity across territory (perhaps these would come within a broad definition of land use); but it also
- includes the qualities of those features and activities, for example disparities in access to opportunities from one neighbourhood to another. A territory may be,
- .

Spatial development, spatial policy and spatial planning

- Spatial development is another matter. It is a product of many sectoral policies and actions in public and private sectors (health and education are becoming more important); but the spatial impact of decision making in sectors, described as *spatial policy*, is rarely considered explicitly.
- Spatial planning is concerned with ensuring that the spatial policy impacts are considered and coordinated – in the interests of sustainable spatial development.

The Wales Spatial Plan

(National Assembly for Wales 2004: 5)

- Spatial planning is the consideration of **what** can and should happen **where**. It
- investigates the interaction of different policies and practices across regional space, and sets the role of places in a wider context.
- It goes well beyond 'traditional' land use planning and sets out a strategic framework to guide future development and policy interventions, whether or not these relate to formal land use planning control.

[For the role of the Plan, it suggests this means] •
making sure that decisions are taken with regard •
to their impact beyond the
immediate sectoral or administrative boundaries; •
that there is co-ordination of
investment and services through understanding •
the roles of and interactions
between places; and, that we place the core •
values of sustainable development in
everything we do. •

seventeen policies of the core strategy 2008.

- Policy 1 Strengthening the Network of Settlements
- Policy 2 Connecting North Northamptonshire with Surrounding Areas
- Policy 3 Connecting the Urban Core
- Policy 4 Enhancing Local Connections
- Policy 5 Green Infrastructure
- Policy 6 Infrastructure Delivery and Developer Contributions
- Policy 7 Delivering Housing
- Policy 8 Delivering Economic Prosperity
- Policy 9 Distribution & Location of Development
- Policy 10 Distribution of Housing
- Policy 11 Distribution of Jobs
- Policy 12 Distribution of Retail Development
- Policy 13 General Sustainable Development Principles
- Policy 14 Energy Efficiency and Sustainable Construction
- Policy 15 Sustainable Housing Provision
- Policy 16 Sustainable Urban Extensions
- Policy 17 Gypsies and Travellers

فهرستی از انواع طرح/برنامه های “فضا مبنا” در ایران

❑ طرح/برنامه آمایش سرزمین

❑ طرح/برنامه آمایش استان

❑ طرح کالبدی ملی ایران

❑ طرح کالبدی منطقه ای

❑ طرح کالبدی ناحیه ای

❑ طرح جامع شهر

❑ طرح توسعه ناحیه/شهر

❑ طرح راهبردی-ساختاری شهر

❑ راهبرد توسعه شهر

❑ طرح های موضعی/موضوعی

❑ طرح هادی روستایی

❑ طرح جامع توسعه استان

❑ طرح توسعه منابع آب

❑ طرح مدیریت منطقه حفاظت شده

❑ طرح توسعه گردشگری منطقه ای

❑ طرح مناطق ویژه(عسلویه...)

نسبت و مساعدت آمایش
سرزمین و توسعه فضا مینا
به توسعه حرفه مددکاری
اجتماعی

نسبت

- هر دوی هدف تعادل بخشی به انسان ها و اجتماعات انسانی را دارند.
- مددکاری اجتماعی در ÷ر کمک و یاریگری انسان هاست برای راهگشایی اختلال ها و بازگشت به تعادل در روابط بین فردی و اجتماعی
- آمایش سرزمین و توسعه منطقه ای به دنبال تحقق توسعه متعادل در پهنه سرزمین و مناطق می باشد.
- برنامه ریزی فضا مبنا و مکان مبنا در سطوح شهری و محلی به دنبال تسهیل بسترها و ظرفیت های گسترش روابط اجتماعی مردمان هستند.

مساعدت

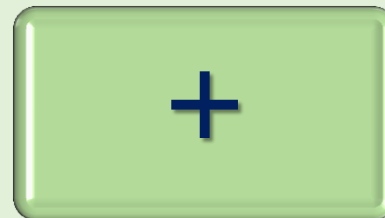
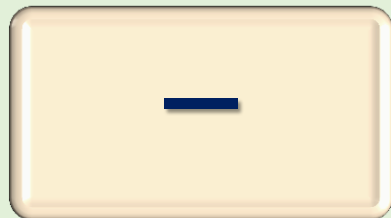
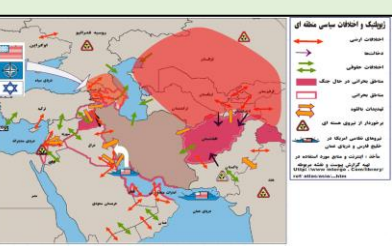
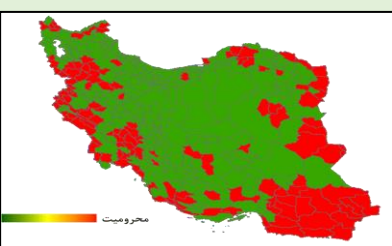
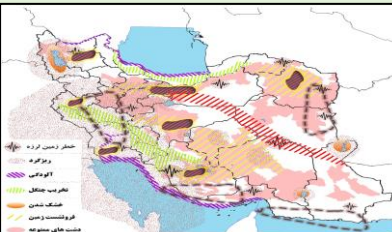
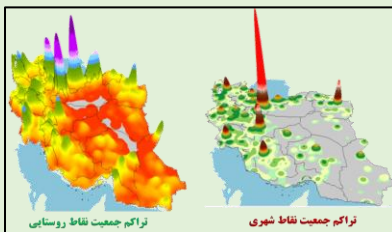
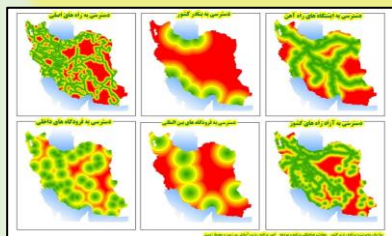
- کمک رویکردی گسترش رهیافت از فردی و اجتماعی به فضا مینا
- کمک به نیافتادن در دام میانگین و گسترش افق ها
- توسعه روش های و ابزارهای شناخت و تحلیل
- ارائه تصویر و تحلیلی علمی از ریشه های برخی رفتارهای کجروانه مردمان با تمرکز بر ریشه ها و پیامدهای مداخلات توسعه ای در پهنه سرزمین
- شفاف سازی عدم تعادل ها در حرفه مددکاری اجتماعی و توسعه نابرابری آن در پهنه سرزمین به عنوان معلول توسعه نامتعادل و تمرکز گرا
- و...

Spatial Social Science

- **S**patial Social Science recognizes the key role that spatial concepts, such as distance, location, proximity, neighborhood, and region play in human society;
- promotes research that advances the understanding of spatial patterns and processes; and invokes powerful principles of spatial thinking.

کاربرد، ضرورت و اهمیت آمایش سرزمین

عدم تعادل و توازن

مسائل، مشکلات و بحران‌ها

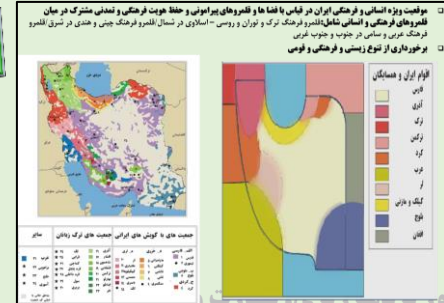
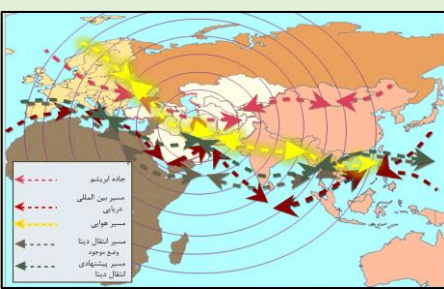
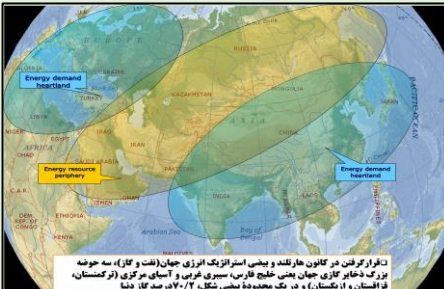
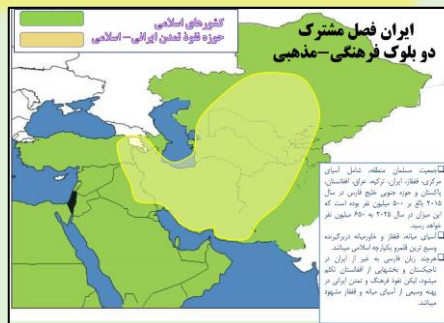
محرومیت‌ها

ضعف و تهدیدات

مزیت‌ها

قابلیت و استعدادها

قوت و فرصت‌ها

اندازه گیری های
مکانی

شناخت و درک
مکان

دل سازی آماری -
مکانی

شناخت و درک
روابط مکانی

تحلیل های
مکانی

پیش بینی های
مکانی

تعیین بهترین
مکانها و مسیرها

استخراج الگوهای
مکانی

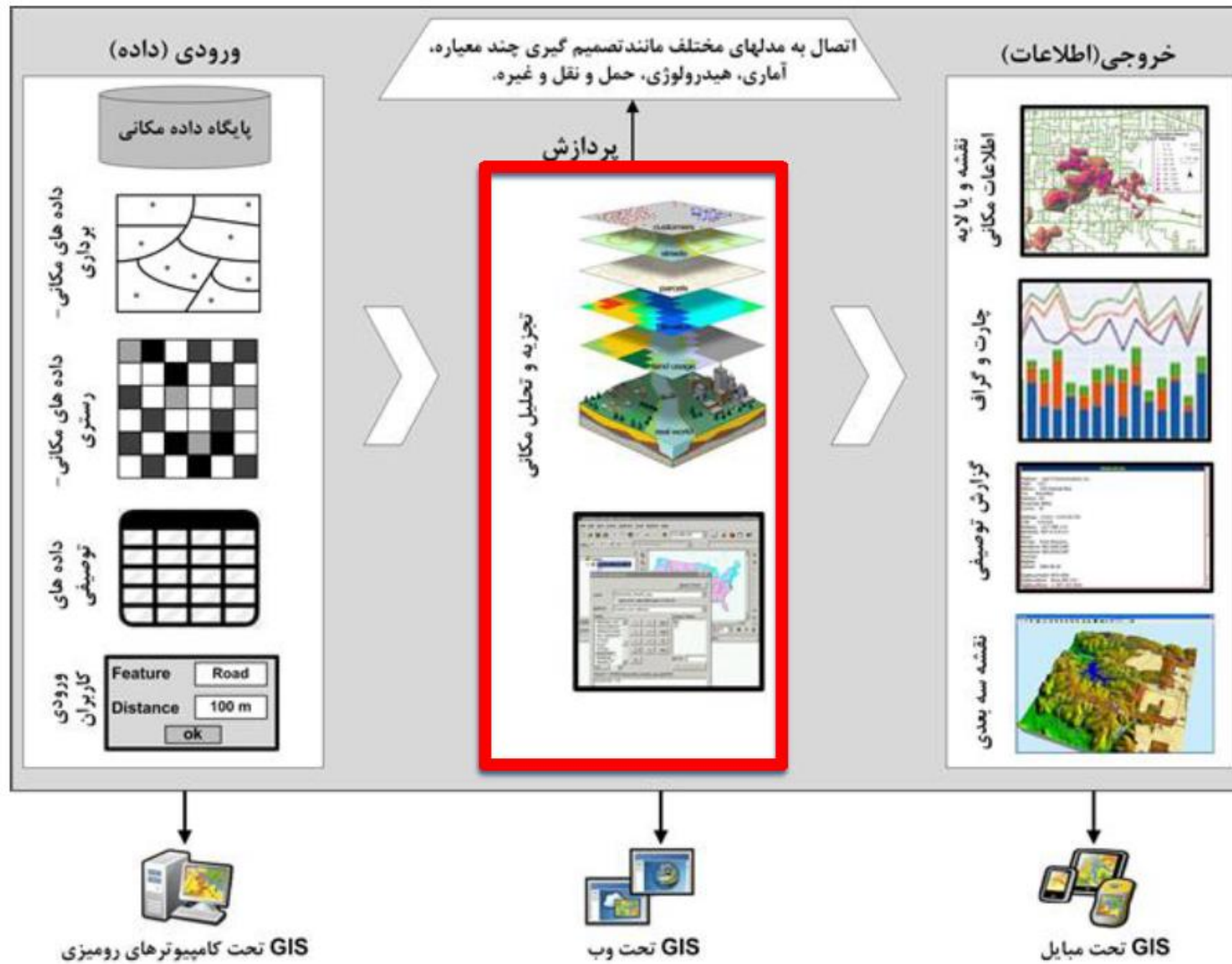
تحلیل های مکانی

مدرس: محمدرضا جلوخانی نیارکی

mrjelokhani@ut.ac.ir

تعریف

کاربردها

□ شناخت و درک روابط مکانی

کدام رودخانه ها در ۱۰ مایلی خط لوله می باشند؟
نزدیکی بانک ها اتفاق می افتد؟
ایا جرایم در منازلی که در حریم ۲۰ متری جاده قرار دارند؟

□ استخراج الگوهای مکانی

بیشترین تخلفات راهنمایی و رانندگی در کجاها رخ می دهد؟
الگوی مکانی رشد اقتصادی به چه صورت است؟
الگوی مکانی حرکت پرندگان به چه صورت است؟

□ شناخت و درک مکان

محل فضاهای سبز کجاها می باشد	ماشین اورژانس در کدام نقطه از مسیر می باشد؟	توزیع مکانی بیمارستانها چگونه می باشد؟
---------------------------------	---	--

□ اندازه گیری های مکانی

محاسبه شیب، جهت شیب، اختلاف ارتفاع؟	ارتفاع ساختمان چقدر است؟	اندازه گیری طول مساحت، حجم، شکل و محیط؟
---	-----------------------------	---

□ تعیین بهترین مکانها و مسیرها

بهترین مکان برای
ایجاد ایستگاه پمپ
بنزین؟

بهترین مسیر برای
حمل مواد
خطرناک؟

بهترین مسیر برای
ایجاد راه آهن؟

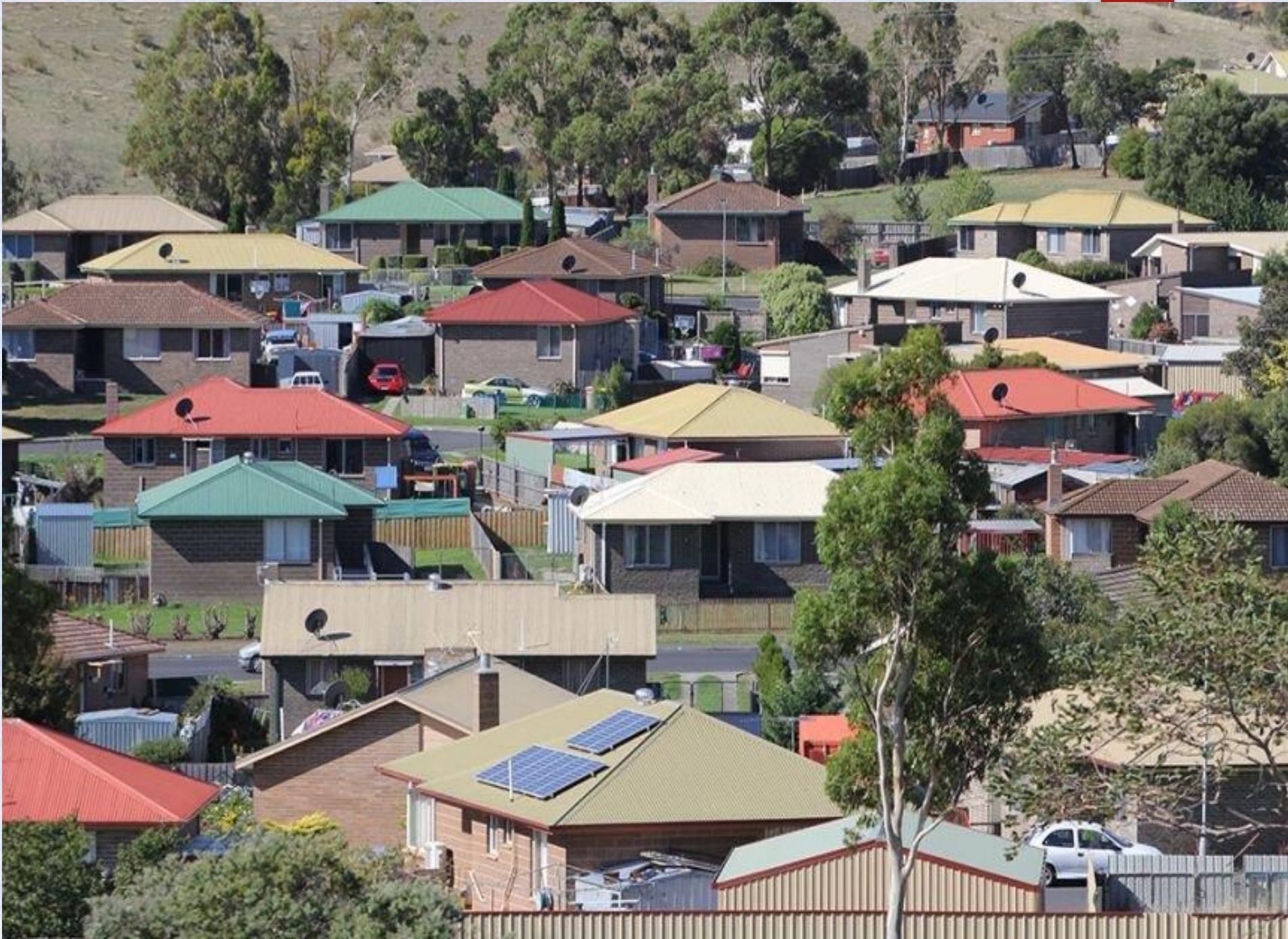
□ پیش بینی های مکانی

چگونه آتش سوزی جنگل
به علت پوشش گیاهی و باد
گسترش می یابد؟

چگونه و در کجاها
نرخ اعتیاد افزایش
خواهد کرد؟

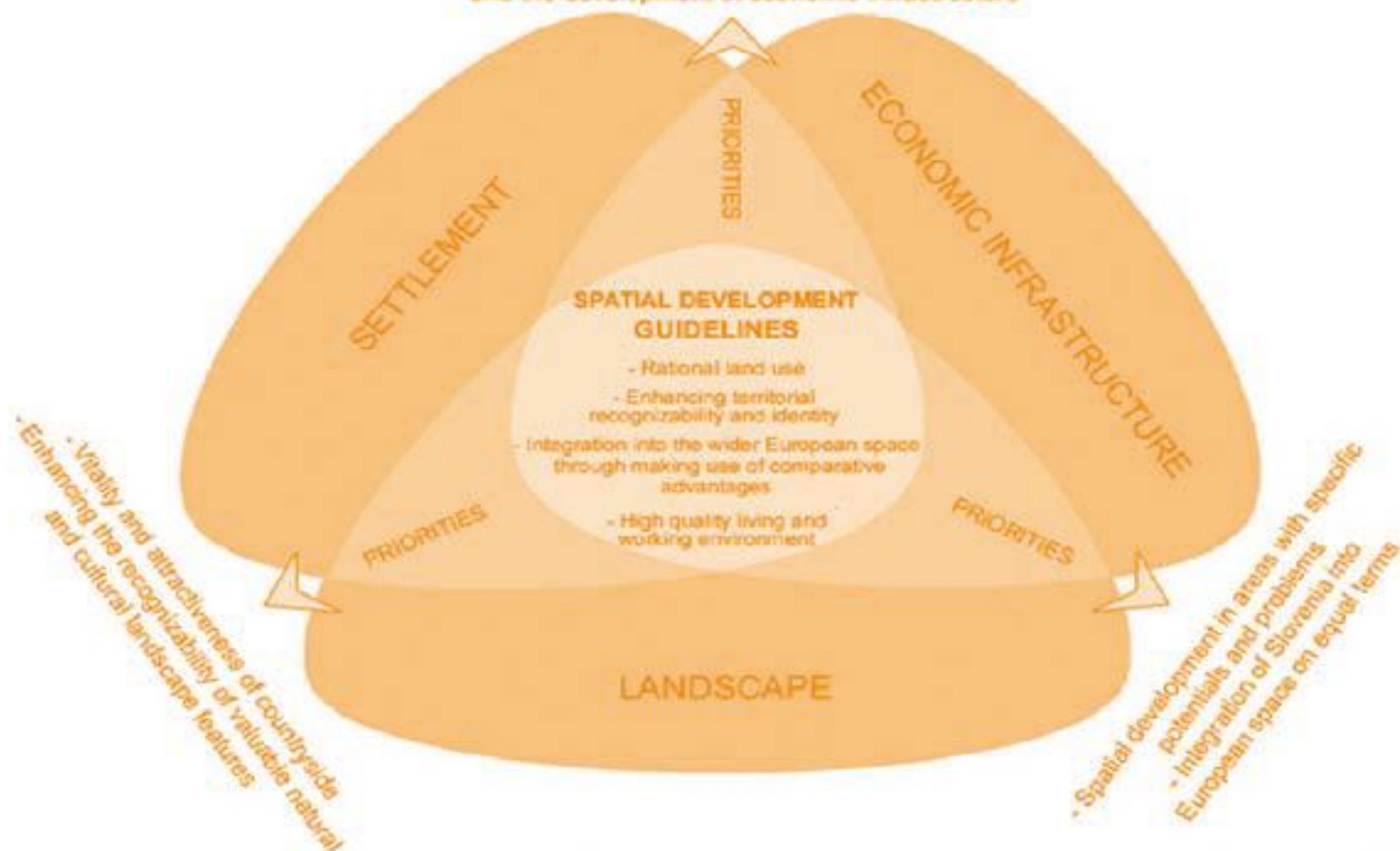
رشد فیزیکی شهر
چقدر خواهد بود؟

از توجه شما سپاسگزارم

- Development of polycentric urban system and regional spatial development
 - Vital and well-planned cities and towns
 - Harmonious development of wider urban areas
- Integrated and balanced development of transport and settlement networks and the development of economic infrastructure

SPATIAL PLANNING .

*Key Instrument for Development •
and Effective Governance •*

Principles of Spatial Thinking

- **Integration**
- **Spatio-Temporal Context**
- **Spatially Explicit Modeling**
- **Place-Based Organization of Information**
- **Science and Policy**

- TOWARD SPATIALLY
INTEGRATED SOCIAL
SCIENCE

- INTERNATIONAL REGIONAL SCIENCE REVIEW 23, 2:
139–159 (April 2000)